Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 229 (6347)
28 НОЯБРЬ
СЕШАНБА
1978 ЙИЛ
Баҳоси 2 тийин.

ТУРСУНОЙ ЎЗ СЎЗИГА СОДИҚ

ЧИНОЗ. (Тошкент области), 27 ноябрь. (ЎзТАГ). Тошкент область, Чиноз районидаги Киров номли колхоздан икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин мукофотининг лауреати Турсуной Охунова бошлиқ бригада бугун пахта йиғим-теримини тугаллади. Мўл ҳосил миришкори ўзининг зўр маҳоратини яна бир бор тасдиқлади. Ғўзалар кеч етилганлигига, баҳор ва куз фасли серёмғир бўлганлигига қарамай, бригада 85 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 60,1 центнер «оқ олтин» хирмони кўтарди. Бу—пойтахт областидаги энг яхши натижадир.

Т. Охунова пахта териш юзасидан шахсий социалистик мажбуриятини ҳам ошириб адо этди. Ипатоволиклардан ибрат олиб колхозда ташкил қилинган отряд звеносига бошчилик қилган Турсуной 459 тонна—белгилангандан 9 тонна кўп пахта терди. Ёнғингарчилик туфайли агрегатлар юролмай қолган йиғим-теримнинг якунловчи палласида у кўрак териш машиналарини тортадиган занжирли трактордан фойдаланди.

Ўзбекистондаги кўпгина механизаторлар шу усулдан фойдаландилар. Ҳозирги вақтда ана шундай кучли тракторлар республика далаларида кўрак терадиган юзлаб машиналарни бошқармоқда.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1978 йил 27 ноябрь куни КПСС Марказий Комитетининг навбатдаги Пленуми бўлди.

Пленум «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги давлат плани тўғрисида» СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси ўртоқ Н. К. Байбаков докладини ҳамда «СССРнинг 1979 йилги давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1977 йилги давлат бюджетининг ижроси ҳақида» СССР Молия министри ўртоқ В. Ф. Гарбузов докладини тинглади.

Ана шу докладлар юзасидан музокараларда Украина ССР Министрлар Советининг Раиси А. П. Ляшко, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. А. Ашимов, Литва Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари П. П. Гришкявичус, КПСС Ростов область комитетининг биринчи секретари И. А. Бондаренко, СССР Темир-йўллар министри И. Г. Павловский, КПСС Челябинск область комитетининг биринчи секретари М. Г. Воропаев, Украина ССР фанлар академиясининг президенти Б. Е. Патон, Оренбург областидаги «Рассвет» колхозининг комбайнчиси В. М. Чердинцев, Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев катта нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди. Бу қарор матбуотда эълон қилинмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ташкилий масалаларни кўриб чиқди.

Марказий Комитет Пленуми КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ К. У. Черненкони КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатликдан Сиёсий бюро аъзолигига ўтказди.

Марказий Комитет Пленуми ўртоқ Н. А. Тихоновни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

Марказий Комитет Пленуми ўртоқ Э. А. Шеварднадзени КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайлади.

Марказий Комитет Пленуми ўртоқ М. С. Горбачевни КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб сайлади.

Марказий Комитет Пленуми ўртоқ К. Т. Мазуровни у бетоблиги сабабли ва ўзининг илтимосига кўра КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси вазифасидан озод қилди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА СССР ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шуни қайт этадики, ўнинчи беш йилликнинг ўтган даврида ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг фидокорона меҳнати, партиянинг кўп қиррали ташкилотчилик ва сиёсий иши натижасида мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришнинг КПСС XXV съезди ишлаб чиққан вазифаларини, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буёнги кураш программасини амалга оширишда янги катта муваффақиятларга эришилди. Социалистик Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати ўсди, унинг халқаро обрў-эътибори мустаҳкамланди. Совет кишиларининг турмуши ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан бадавлат бўлиб қолди.

1979 йилда мамлакат олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш учун партия билан халқнинг кучларини сафарбар этиш, сиёсий, хўжалик ва ташкилотчилик иши савиясини янада ошириш керак бўлади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қарор қилади:

1. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1979 йилги давлат плани ва СССР давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин.

СССР Министрлар Совети мазкур лойиҳаларни СССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этсин.

2. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг ушбу пленумдаги нутқида баён этилган хулосалар ва йўл-йўриқлар тўла-тўкис маъқуллансин, улар барча партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари фаолиятига асос қилиб олинсин. Бутун куч-ғайрат 1979 йилги халқ хўжалик плани тўла-тўкис ва ошириб бажарилишини таъминлашга, иқтисодий ривожланишнинг интенсив омилларидан янада тўла фойдаланишга қаратилсин, шундай қилиш КПСС XXV съезди қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишда, совет халқи фаровонлигини ошириш юзасидан белгиланган программани рўёбга чиқаришда яна бир муҳим бўғин бўлиб қолади.

3. КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шуни таъкидлайдики, ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш учун курашни янада кучайтириш министрликлар ва идораларнинг, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, меҳнат коллективларининг энг муҳим вазифасидир. Бу кураш кенг жабҳа бўйлаб саноатда, қишлоқ хўжалигида, транспортда, қурилишда ва экономиканинг бошқа тармоқларида, ишлаб чиқариш ва бошқарувнинг барча бўғинларида олиб борилиши лозим. Меҳнат унумдорлигини оширишга, фан ва илғор тажриба ютуқларини, янги техника ва технологияни ишлаб чиқаришга жорий этишга, камроқ чиқим қилиб, кўпроқ маҳсулот чиқариш ва унинг техникавий даражасини ошириш учун мавжуд резервлар ва имкониятларни ишга солишга алоҳида эътибор қаратилиши керак.

Унумсиз чиқимлар ва нобудгарчиликларни бутун чоралар билан тугатиш, металл, ёқилғи, электр энергия, жамики моддий, молиявий ва меҳнат ресурсларини тежаб-тергаб сарфлашга интилиш—партия, совет ва хўжалик ташкилотларининг бурчидир. Иқтисодий тежаш социалистик хўжалик юритишнинг бош принципларидан бири бўлиб, ҳар бир тармоқда, ҳар бир ишлаб чиқариш коллективида, ҳар бир иш жойида унинг изчиллик билан амалга оширилиши муҳимдир.

4. Министрликлар ва идоралар, маҳаллий партия, совет ва хўжалик органлари бутун кучни халқ хўжалигининг энг муҳим проблемаларини ҳал этишга, металлургия, ёқилғи ва химия саноатини, энергетика, машинасозликни, ҳамма турдаги транспортни ва бошқа тармоқларни янада ривожлантиришга жалб этсинлар. Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ҳар томонлама кенгайтириш, уларнинг турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш энг муҳим вазифалардан бири бўлиб қолмоқда.

СССР Госплани, СССР Госстройи, СССР Қурилиш банки, министрликлар ва идоралар, партия ва совет органлари капитал қурилишдаги ишларни яхшилаш, янги ишлаб чиқариш қувватларини, айниқса давлат учун биринчи даражали аҳамиятга молик объектларни ўз вақтида ишга туширишни ва ўзлаштиришни таъминлаш юзасидан қатъий чоралар кўрсинлар. Куч ва маблағларни кўпдан-кўп қурилишларга сочиб юбориш, битмай қолган қурилишлар ва ўрнатилмаган асбоб-ускуналар ҳажмларининг кўпайиши фактларига қарши муросасиз кураш олиб борилсин.

(Давоми 2-бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Ўртоқлар!

Биз бугун 1979 йил плани ва бюджети лойиҳаларини кўриб чиқмоқдамиз. Бу эса бизга ҳар қачонгидек экономикадаги ишларнинг умумий аҳволини, эришилган муваффақиятларнинг кўламларини ва олдимизда турган вазифаларни, шунингдек бу вазифаларни ҳал этишга олиб борадиган йўлларни конкретроқ ва тўлароқ тасаввур этиш имконини беради.

Ўнинчи беш йилликнинг уч йили ўтиб кетди. Булар яхши йиллар эди. Кўп иш қилишга муваффақ бўлинди. Кўп нарса яхши томонга ўзгарди. Совет халқи, партия тўлақонли, жўшқин ҳаёт кечирмоқдалар, КПСС XXV съезди илгари сурган социал-иқтисодий программаларни бажариш соҳасида саботматонат билан иш олиб бормоқдалар.

Мен бу йил Сибирь ва Узоқ Шарқда, Белоруссия ва Озарбайжонда бўлдим. Турли учрашувлар ўтказилди, турли таассуротлар ҳосил бўлди, хилма-хил проблемалар муҳокама қилинди. Аммо мен ҳамма жойда кишиларнинг ўз кучларига, партиямиз ички ва ташқи сиёсий йўлининг тўғрилигига зўр ишонч билан қараётганликларини ҳис этдим. (Қарсаклар).

Дарҳақиқат кейинги уч йил ичидагина бажарилган ишларнинг ҳаммаси ўртоқлар, биз бораётган йўл тўғри, ленинча йўл эканлигига ишонч бахш этмай қололмайди. (Давомли қарсаклар).

Шу йиллар мобайнида халқ хўжалигининг асосий ишлаб чиқариш фондлари анча кенгайди ва янгиланди. Бу фондлар 195 миллиард сўм миқдорида ортди ва шу йилнинг охирига бориб бир триллионга етди. Ана шу фонд жуда салмоқли кўпайди,— у олтмишинчи йилларнинг бошига қадар бўлган барча асосий ишлаб чиқариш фондларига қарийб баравар бўлди.

Биз қурувчиларни кўпинча ва ишларига яраша танқид қиламиз. Аммо ҳаққоният уларнинг мамлакат иқтисодий қудратини оширишга қўшаётган жуда катта ҳиссаси тўғрисида гапириб ўтишни талаб этади. Етти юздан кўпроқ йирик саноат корхоналари қурилди. Улар орасида Лисичанск нефтни қайта ишлаш заводи, «Азовсталь»да кислород — конвертор комплекси ва Ново-Липецк заводида домна печи ҳам бор. Булар орасида КамАЗнинг биринчи навбати, Нефтекамскда автосамосваллар заводи ва Кривой-Рогда жун йигирувчи фабрика ҳам бор. Европада энг катта ҳисобланган Запорожье ва Углегорск буғ электростанциялари тўла қувват билан ишга туширилди.

Иқтисодий потенциалнинг тез ўсиши — саноатни узлуксиз ривожлантириш натижасидир. Ўнинчи беш йилликнинг уч йили мобайнида тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки уч йилидагига нисбатан 450 миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилди. Икки ўртадаги тафовут жуда катта эканлигини кўриб турибсиз.

Аввало мамлакатнинг шарқида бир қанча территориал — ишлаб чиқариш комплексларининг вужудга келтирилганлиги ва ривожланганлиги тамомила янги бир ҳолатдир. Ғарбий Сибирь, Братск, Павлодар-Экибастуз, Оренбург, Нижнекамск ва ҳоказолар шундай комплекслардандир. Улар уч йил мобайнида нефть қазиб чиқаришнинг бутун ўсишини, газ қазиб чиқариш ўсишининг қарийб ҳаммасини, электр энергия ишлаб чиқариш, темир рудаси ва кўмир қазиб чиқариш, юк автомобиллари ва тракторлар ишлаб чиқариши ўсишининг талайгина қисмини таъминладилар.

Партиянинг қишлоқ хўжалиги моддий-техника базасини мустаҳкамлашга қаратилган йўли собитқадамлик билан амалга оширилмоқда. Қишлоқ хўжалик меҳнатини энергия билан таъминлаш чорак баравардан зиёд ортди. Қишлоқ 230 миллион тоннадан кўпроқ минерал ўғит олди. Суғориладиган ва захи қочирилган ер майдонлари тўрт ярим миллион гектар кўпайди. Буларнинг ҳаммаси ўз самараларини бермоқда.

КПСС Марказий Комитети Пленумининг қатнашчилари 235 миллион тонна дон йиғиштириб олинганлигини биладилар. Бу эса 1978 йил ҳосили учун меҳнат жангида ютиб чиққанлигимиздан далолат беради. (Қарсаклар). Россия Федерациясининг деҳқонлари улкан ғалла хирмони билан қувонтирдилар. Улар давлатга 3,4 миллиард пуд дон сотдилар. (Қарсаклар). Украина ва Қозоғистон ҳар бири яна бир миллиард пуддан кўп дон сотди. Краснодар ва Ставрополь ўлкалари, Оренбург, Ростов, Саратов, Волгоград, Урал ва Одесса областларининг, Бошқирдистон Автоном Республикасининг эришган муваффақиятлари тўғрисида алоҳида гапириб ўтишни истар эдим. Мамлакат Белоруссиянинг картошка етиштиришда қўшган анча катта ҳиссасига юксак баҳо беради.

Пахтакорлар беш йиллик план топшириқлари даражасида иш кўрмоқдалар. Ўзбекистондаги хўжаликлар 5 миллион тоннадан зиёд пахта сотдилар. Тожикистон билан Озарбайжон планларни бажарди. Жами 8 миллион тоннадан ортиқ пахта тайёрланди. Бу — катта ютуқдир. (Қарсаклар). Пахтакорлар бундан буён ҳам пахта етиштиришни кўпайтирибгина қолмай, унинг сифатини ҳам оширадилар, деб ишонаман.

Чорвачиликда ижобий ўзгаришлар содир бўлмоқда. Мол туёғи ва паррандалар кўпайди. Аммо бу соҳада ҳали жуда ва жуда кўп иш қилиш керак.

Хўжалик қурилишидаги муваффақиятлар халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини ошириш соҳасида жуда катта силжишларга эришувини таъминлади. Аҳолининг пул даромадларини кўпайтириш юзасидан уч йилга мўлжалланган топшириқлар тўлиқ амалга оширилди. Чакана товар обороти 30 миллиард сўмликдан ҳам ошиб кетди. Маиший хизмат реализация қилиш ҳажми қарийб тўртдан бир қисм миқдорида ўсди.

Меҳнаткашларнинг уй-жой шароитларини яхшилашга катта эътибор берилмоқда. Беш йиллик бошидан буён 6,5 миллионга яқин янги шинам квартиралар фойдаланиш учун топширилди. Бир ойдан камроқ вақт ичида қурилаётган уй-жойлар миқдори ярим миллионли аҳолиси бўлган шаҳар учун кифоя қилади. Деярли ҳар бир совет оиласига янги уйларда алоҳида квартира берилаётганлиги айниқса диққатга сазовордир. Кўпгина мактаб, мактабгача болалар муассасалари, касалхона бинолари қурилди.

Хуллас, ўнинчи беш йилликнинг уч йили мобайнида мамлакат иқтисодий ва социал тараққиётнинг барча йўналишларида олға қараб жуда катта қадам қўйди, деб айтиш учун ҳамма асосларга эгамиз. (Қарсаклар).

Ишчилар синфига, колхозчи деҳқонларга, халқ зиёлиларига, хуллас фидокорона меҳнатлари эришилган муваффақиятларга асос бўлган ҳамма кишиларга партия Марказий Комитети номидан самимий миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз. (Давомли қарсаклар).

Бугун КПСС Марказий Комитети Пленумида доклад қилган Н. К. Байбаков ва В. Ф. Гарбузов ўртоқлар 1979 йил плани ўнинчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишда яна бир муҳим звено бўлиб қолажаги тўғрисида гапирдилар. Мен бундай баҳога қўшиламан.

Сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев планнинг бир қанча афзалликларини таъкидлаб ўтди. Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши, шу жумладан халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ўстириш суръатлари жадаллашиб бормоқда. Меҳнат унумдорлиги тез ўса боради. Халқ хўжалигида мутаносибсизликни камайтиришга қаратилган бир қанча тадбирлар кўзда тутилади. Капитал маблағларни тақсимлашда ёқилғи—энергетика, металлургия ва транспорт каби асосий тармоқларни ривожлантиришга кўпроқ эътибор берилди. Мамлакатнинг мудофаа қобилияти лозим бўлган даражада сақланмоқда.

1979 йилда беш йиллик социал программасининг энг катта тадбирларидан бири— маориф, соғлиқни сақлаш, маданият ходимлари ва ноишлаб чиқариш тармоқлари ходимларининг иш ҳақини кўпайтириш тадбирини амалга ошириш тугалланади. Бунинг натижасида ўнинчи беш йилликда 31 миллион кишининг иш ҳақи оширилади. Ватан уруши ветеранларига қўшимча имтиёзлар берилади.

Шу билан бирга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлисида план лойиҳасини муҳокама қилиш вақтида бир қанча материал баланслар тиғиз қилиб тузилганлиги таъкидлаб ўтилди. Ресурсларнинг баъзи турлари дефицитлиги сақлаб қолинмоқда. План топшириқлари баъзи кўрсаткичлар бўйича экономикани беш йиллик марраларига тўлиқ олиб чиқмайди.

Ана шу танқидий мулоҳазаларга қўшилиш билан бирга камчиликларни анализ қилиш биз учун ҳамиша ишни яхшилашнинг бошланғич нуқтаси бўлиб хизмат

(Давоми 2-бетда).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИНИНГ АЪЗОСИ. КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ КОНСТАНТИН УСТИНОВИЧ ЧЕРНЕНКО

Ўртоқ К. У. Черненко 1911 йилда туғилган. 1931 йилдан бери КПСС аъзоси. 1929 йилдан комсомол ва партия ишида: чегара заставаси партия ташкилотининг секретари, район партия комитети бўлимининг мудири, КПСС Красноярск ўлка комитети бўлими мудирининг ўринбосари, секретари, КПСС Пенза область комитетининг секретари. 1948 йилдан Молдавия Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири. 1956 йилдан КПСС Марказий Комитети ва СССР Олий Совети Президиумида масъулиятли лавозимларда. 1965 йилдан КПСС Марказий Комитети бўлимининг мудири. 1976 йилда КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб, 1977 йилда —КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат қилиб сайланди.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Бир неча чақириқ СССР Олий Советининг депутати.

КПСС МАРКАЗИЙ РЕВИЗИЯ КОМИССИЯСИДА

27 ноябрда КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди.

Мажлисда комиссия раиси Г. Ф. Сизов КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг 1978 йилдаги фаолияти тўғрисида берган ахборот тингланди.

Мажлисда КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг 1979 йилги иш плани кўриб чиқилди ва тасдиқланди.

ҒАЛАБА РАПОРТЛАРИ

БЕКОБОД районидаги Навоий номли колхоз пахтакорлари республика партия-ҳукуматининг даъваткор Мурожаатига амалий жавоб бериш учун ўзаро меҳнат беллашувини қизғин авж олдириб дастлабки ғалабани қўлга киритдилар. 1614 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнердан, жами 4500 тонна ҳосил йиғиштириб олиниб, халқ хўжалик плани муваффақиятли бажарилди.

Мавсумда 100—120 тоннадан «оқ олтин» териб тўккан Хасан Андақулов, Ўринбой Шербеков, Малик Расулов сингари дала гвардиячилари колхозчилар ютуғига катта ҳисса қўшдилар. Қабул пунктларига топширилган пахтанинг 3052 тоннасини механик-ҳайдовчилар териб беришди.

Суюнбой Абдалиев, Худойберди Жавоқов, Султон Мирзаев, Облоқул Мамаюсуповлар раҳбарлик қилаётган бригадаларда ҳосилдорлик 35—38 центнерга етди.

Колхоз пахтакорлари давлатга яна 300 тонна «оқ олтин» сотишга аҳд қилдилар.

КУНЛИК ўсишда пешқадамлик қилаётган Оққўрғон районидаги яна бир хўжалик дастлабки маррани эгаллади. 1180 гектар ерда деҳқончилик қилган Навоий номли колхоз заршунослари шу кунгача давлатга 3800 тоннага яқин «оқ олтин» сотиб, халқ хўжалик планини районда иккинчи бўлиб бажардилар. Жами ҳосилнинг 83 процента ёки 3201 тоннаси «зангори кема»лар ёрдамида териб олинди.

Исмоил Қосимов, Қўшали Исмоилов, Шокир Хусанов сингари моҳир механик-ҳайдовчилар ўз агрегатларини юқори унум билан ишлатиб, мавсумда 140—160 тоннадан пахта тердилар.

Юнус Пирназаров, Икром Холиқов, Турғун Абдурауповлар раҳбарлик қилган бригадалар колхоз хирмонига, айниқса, баракали улуш қўшишди.

Даладаги ҳосил чўғини чамалаб кўрган колхозчилар давлатга яна 200 тонна пахта топшириб, ҳосилдорликни 33 центнердан ошириш учун курашни қизғин давом эттирмоқдалар.

СССРНИ ИҚТИСОДИЙ ВА СОЦИАЛ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1979 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА СССР ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда).

5. КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми қарорларига биноан ҳосилдорликни ҳамда чорва ва парранда маҳсулдорлигини ошириш, ялпи дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини кўпайтириш, гўшт, сут, тухум, жун етиштиришни ўстириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш планларини бажариш чоралари амалга оширилсин. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари исрофгарчилигини тугатиш ва уларнинг яхши сақланишини таъминлаш қишлоқ хўжалик маҳсулотини асраш ва қайта ишлашнинг моддий базасини мустаҳкамлаш соҳасидаги иш сабот билан ўтказилсин.

6. КПСС Марказий Комитетининг пленуми ҳисоблайдики, экономиканинг кўлами узлуксиз ўсаётган ва сифат даражаси ошаётган, тармоқлараро ва ички тармоқ алоқалари мураккаблашаётган шароитда хўжалик юритиш ва бошқариш методларини янада такомиллаштириш, ижтимоий ишлаб чиқаришнинг ҳамма участкаларидаги уюшқоқлик ва аҳилликни мустаҳкамлаш тобора кўпроқ аҳамият касб этмоқда. Партия, совет касаба союз ва комсомол ташкилотлари, хўжалик органлари план, ишлаб чиқариш ва меҳнат интизомига қаттиқ риоя этилишини таъминлашлари лозим. Бир маромда, аниқ ишлаш, планнинг ҳамма кўрсаткичларини, истеъмолчиларга, шу жумладан экспортга маҳсулот етказиб бериш мажбуриятларини сўзсиз бажариш халқ хўжалигининг барча бўғинлари учун мажбурий қонун бўлиб қолиши лозим. Планнинг ташкил этувчилик ва сафарбар қилувчилик ролини кучайтириш, белгиланган топшириқларни ҳар бир корхона, қурилиш, колхоз ва совхоз бажариши устидан мунтазам контроллик қилиш зарур.

7. 1979 йилги халқ хўжалик планида кўзда тутилган вазифаларни бажариш учун меҳнат муваффақиятларини кўпайтиришнинг синалган омили, одамларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг таъсирчан воситаси — социалистик мусобақани янада авж олдириш керак. Социалистик мусобақа ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиб, ҳаракатга келтиришга, юксак пировард натижаларга эришишнинг энг самарали ва тежамли йўлларини излашга қаратилиши лозим. Омма ташаббуси билан юзага келган жамики янги ва илғор тажрибалар тез ва кенг оммалаштирилиши, мусобақа қолоқларни илғорлар даражасига етказиб олишга актив кўмаклашиши муҳимдир. Мусобақанинг кучи ва самарадорлиги аввало шундан иборатки, ҳар бир коллектив, ҳар бир меҳнаткаш юксак унум билан ишлайдиган бўлсин, ишлаб чиқариш топшириқларини, олинган социалистик мажбуриятларни ва муқобил планларни ҳам миқдор, ҳам сифат кўрсаткичлари жиҳатидан муваффақиятли бажарадиган бўлсин. Партия, касаба союз, комсомол, хўжалик ташкилотларининг биргаликдаги куч-ғайратлари билан ҳамма коллективларда ижодий ва аҳил ишлаш муҳити вужудга келтирилиши, бу муҳитда ҳар бир меҳнаткаш ўз қобилиятларини тўлиқроқ намойиш эта оладиган бўлиши, ўз меҳнатининг ҳам, коллектив меҳнатининг ҳам натижалари учун юксак масъулиятни сезадиган бўлиши зарур.

8. Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область, округ, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий иш формалари ҳамда методларини сабот билан такомиллаштирсинлар, бу ишга имкони борича кўпроқ конкретлик, ишчанлик ва оперативлик бахш этсинлар. Партия барча бўғинларининг жанговарлик қобилияти, коммунистларнинг навбатдаги хўжалик ва ғоявий-тарбиявий вазифаларни ҳал этишдаги авангардлик роли оширилсин. Партия ташкилотлари иқтисодий ва илмий-техникавий ривожланишнинг, совет халқи моддий ва маданий фаровонлигини янада оширишни таъминлашнинг туб масалаларини доимо диққат марказида тутишлари, қилинган ишнинг натижаларини ҳар томонлама танқидий назардан ўтказишлари, танқид ва ўз-ўзини танқидни дадилроқ ривожлантиришлари, мавжуд камчиликларни қатъият билан тугатишлари, ўртага қўйилган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун кадрларнинг активлигини ва шахсий жавобгарлигини кучайтиришлари, қабул этилган қарорларнинг ижроси устидан аниқ ва амалий контролликни таъминлашлари лозим.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг пленуми мамлакат ишчилари ва колхозчилари, олимлар ва халқ хўжалиги мутахассислари, барча меҳнаткашлари Ленин партияси теварагида маҳкам жипслашиб, ўзларининг бутун куч, билим ва тажрибаларини 1979 йилни коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида янги муваффақиятлар билан нишонлашга сарфлайдилар, деб қаттиқ ишонч изҳор этади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИДА ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

(Боши 1-бетда).

қилганлигини таъкидлаб ўтишни истайман. Шу муносабат билан халқ хўжалигининг партия, совет ва хўжалик органларининг алоҳида диққат-эътибори талаб этилаётган соҳаларига тўхталиб ўтаман.

Металл ва ёқилғи қўлимизни ушлаб турибди.

Қора ва рангли металлургияни, нефть, газ ва кўмир саноатини ривожлантиришни таъминлаш учун уч йил мобайнида 50 миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди, 1979 йилда эса яна қарийб 23 миллиард сўм ажратиб берилади. Бу маблағлар кам эмаслигини кўриб турибсиз.

Лекин шунга қарамай, қувватларни ишга тушириш ва қора ҳамда рангли металл ишлаб чиқариш, кўмир ва нефть қазиб чиқариш юзасидан берилган топшириқлар тўлиқ бажарилмаётир. Хом ашё ва ёқилғининг ана шу муҳим турларидаги чиқиндилар ва уларнинг нобуд бўлиши аслида камайган эмас. Бу эса халқ хўжалигининг бир қанча тармоқларида қийинчиликларни вужудга келтиради. Аввало тегишли министрликларнинг ишидаги нуқсонлар, корхоналар ҳамда қурилишларнинг планларни бажариши устидан контролнинг сусайтириб юборилганлиги натижасида бундай аҳвол рўй берди, деб ҳисоблайман. Бундай министрликларнинг раҳбарлари тегишли хулосаларни чиқариб олишлари керак.

Капитал қурилишдаги аҳволни яхшилаш ишлари суст бормоқда. Партия қарорларида экономиканинг ана шу муҳим соҳасидаги камчиликларни бартараф қилишнинг асосий йўллари белгилаб берилган эди.

Аммо планлар билан уларнинг қурилиш министрликлари томонидан бажарилиши ўртасида катта тафовут сақланиб қолмоқда. Капитал маблағларни кўпгина қурилишларга сочиб юбориш ҳолларини тўхтатишга шу пайтгача эришилгани йўқ. Битказилмай қолган иншоотлар сони ортиб бораяпти. Бир неча миллиард сўмлик ўрнатилмаган машина-ускуналар омборларда бекор ётибди. Бу ҳақда бир неча бор гапириб ўтилган эди. Лекин СССР Госплани, заказчилар, қурувчилар капитал маблағларнинг, машина-ускуналар ва материалларнинг бекор туриши учун масъулият сезаётганлиги кўринмаётир.

Шу муносабат билан ўртоқ Л. И. Брежнев икки фактни келтирди. 1966 йилда Лисьвенский металлургия заводида совуқ усулда прокат қилиш цехини қуриш тўғрисида қарор қабул қилинган эди. Орадан 12 йил ўтиб кетди. Хўш, нима бўлди? 126 миллион сўмдан 28 миллион сўми ўзлаштирилди. Неча ўн миллион сўмлик машина-ускуналар бекор турибди.

Ўша йили Находкада тунукадан консерва банкалари ишлаб чиқарадиган фабрикани қуришга киришилган эди. 1974 йилда қурилиш тўхтатиб қўйилди. 1977 йилда қурилиш ишларига яна киришилди. 12 йил ичида 42 миллион сўмдан 11 миллион сўми ўзлаштирилди. Қурилишни 1983 йилдагина, яъни қурилиш бошланганидан ўн етти йил ўткач битказмоқчи бўладилар.

Бундай мисоллар капитал қурилишда иш учун жавобгар бўлган кишилар олдига қаттиқроқ талаблар қўйиш кераклигини кўрсатади. СССР Министрлар Совети, Госплан, Госстрой, Қурилиш банки ана шу энг муҳим иш соҳасида тартиб ўрнатиш учун етарли ваколатларга эгадир.

Транспортда, хусусан темирйўл транспортида аҳвол кўнгилдагидек эмас. Сизлар буни яққол сезиб турибсизлар, деб ўйлайман. КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баҳорда махсус комиссия тузди. Бу комиссия транспортнинг ишини яхшилаш учун оператив чоралар кўрмоқда. Келгуси йилда темирйўл транспортини ривожлантириш учун беш йиллик планида мўлжаллanganидан кўпроқ капитал маблағ ажратиб берилади.

Республикалар, ўлка ва областларнинг партия ташкилотлари иш самарадорлигини оширишда, меҳнат ва технология интизомини мустаҳкамлашда транспорт ходимларига зарур ёрдам ва мадад беришларига, юк ташиш планларини бажариш устидан контролни кучайтиришларига аминман.

Энди қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ баъзи масалаларга тўхталиб ўтаман.

1979 йил — партия Марказий Комитетининг июль Пленуми қарорларини амалга оширишнинг биринчи йили бўлади. Биз муҳокама қилаётган план лойиҳасида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ўстиришнинг юксак кўрсаткичлари белгиланган. Бу кўрсаткичлар маҳсулотнинг кўпчилиги юзасидан энг қулай келган йилларда эришилган энг юксак даражадан ҳам ўзиб кетади. Мамлакатнинг эҳтиёжлари ўсиб бораётганлиги шуни тақозо этди. Маълумки, баъзи озиқ-овқат маҳсулотларига, хусусан гўштга бўлган талаб-эҳтиёж тўлиқ қондирилмаётир. Бундан қишлоқ хўжалик ходимлари келгуси йилда зўр ғайрат билан меҳнат қилишлари керак, деган хулосани чиқариш лозим. Уларнинг янгидан-янги, катта муваффақиятларга эришувларини тилаймиз! **(Қарсаклар).**

Гўшт, сут ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштиришни сезиларлик даражада ўстиришга эришиш — асосий вазифадир. Бунинг учун керакли шарт-шароитлар мавжуддир. Фермаларда мол туёғи кўпайди. Хўжаликлар озуқа билан ҳар қачонгидан кўра яхшироқ таъминланди. Ҳамма жойда молларни жадал боқиб семиртиришни уюштириш, уни шаҳарларга ва ишчи посёлкаларига бир меёрда етказиб бериш зарур.

Бройлер паррандачилигини тез ривожлантириш каби катта резервлардан ҳам яхшироқ фойдаланиш, бунинг учун хўжаликлараро кооперативлашни кенг қўллаш керак. Қрим, Днепропетровск ва бошқа бир қанча областларнинг тажрибаси бу чора вақтни ғанимат билиш жиҳатидан ҳам, донни тежаш нуқтаи-назаридан ҳам катта самара бераётганлигини кўрсатади.

Бошқа резервлар ҳам оз эмас. Ҳозирги вақтда кўп хўжаликларда чўчқачилик ва сут фермалари йўқ. Афсуски, бундай хўжаликларнинг сони ортиб бораяпти. Лекин буни тўғри деб бўлармикин. Колхозлар ва совхозларнинг кўпчилиги давлат ресурсларига умид боғламай ўзларини гўшт ва сут билан таъминлашлари лозим.

Завод ва фабрикаларнинг ёрдамчи хўжаликлари, шунингдек қишлоқ аҳолиси шахсий хўжаликларининг имкониятларидан ҳануз суст фойдаланилмоқда. Биз бу масалалар юзасидан қарор қабул қилганмиз. Аммо бу қарорлар ҳали суст бажарилмоқда. Ёш молларни сотиб олишда ва озуқа билан таъминлашда бу хўжаликларга катта ёрдам бериш керак. Муайян бир ижтимоий муҳитни ҳам вужудга келтириш талаб этилади. Колхозчилар ва совхозларнинг ходимлари бундай муҳитда ўз хонадонларида мол ва парранда боқиб ўстириш фойдали эканлигини, улар давлат ишини бажараётганликларини ҳис этсинлар. **(Қарсаклар).**

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Болтиқ бўйи республикаларида ва Россиядаги ноқаратупроқ зонанинг бир қанча областларида ҳаво совуқ келганлиги ва муттасил ёмғир ёғиб турганлиги натижасида рўй берган аҳволни ҳисобга олиб, мол қишловини таъминлаш ва янги қишлоқ хўжалик йилига тайёргарлик кўришда ана шу районларга ёрдам бериш юзасидан катта тадбирларни оператив равишда амалга оширди. Бу ёрдамдан самарали фойдаланилади, деб умид қиламан.

Маҳсулотни кўпайтириш — қишлоқ хўжалигидаги ишларнинг ҳал қилувчи кўрсаткичи, — албатта. Ишлаб чиқариш кўламлари кенгайиб борган сари нобудгарчиликни жуда ҳам камайтириб, бу маҳсулотни истеъмолчига етказиб бериш ҳам тобора катта аҳамият касб этади. Биз бу ҳақда бир неча бор гапирдик. Аммо дон, картошка, сабзавот ва мева талайгина миқдорда нобуд бўлиб кетмоқда.

Бундай исрофгарчиликларга тоқат қилиб бўлмайди. Совет кишилари об-ҳаво шароитлари туфайли келиб чиққан қийинчиликларни тушунадилар, аммо улар хўжасизлик, масъулиятсизлик ва совуққонлик фактларини мавжуд қийинчиликлар деб изоҳлашни қабул қилаолмайдилар ва қабул қилишни хоҳламайдилар. Шу боисдан ҳам бугун биз дон, сабзавот, мева, пахта нобудгарчилиги тўғрисидаги масала фақат иқтисодий масалагина эмаслиги тўғрисида тўла асос билан гапираяпмиз. Шу билан бирга у катта сиёсий масала ҳамдир, бу масала совет кишиларининг кайфиятига, меҳнат ғайратига бевосита таъсир қилади. Ҳар бир коммунист, ҳар бир хўжалик ва партия ходими халқ бойлиги учун жонкуярлик қилиши лозим. Бундай қилишни хоҳламаётган кишилардан эса партия устави ва Совет қонунларимизнинг бутун шафқатсизлиги билан жавоб талаб қилиш керак. Ўйлайманки, нобудгарчиликларга қарши кураш масаласи қишлоқ хўжалигигагина тааллуқли эмаслиги равшан. Бу масала партия йиғилишлари ва конференцияларида, халқ депутатлари Советларининг сессияларида ишчанлик ва ўз ўзини танқид асосида таҳлил этилиши лозим.

Биз нобудгарчиликлар тўғрисида гапирганда, қишлоқда етиштирилаётган жами маҳсулотни ташишни, асрашни ва қайта ишлашни таъминлаши лозим бўлган тармоқлар қишлоқ хўжалигининг ривожланишига етиб ололмаётганликларини ҳам кўришимиз лозим. Элеваторлар қурилиши, қанд лавлагини, гўшт, сут маҳсулотлари, сабзавот ва мевани қайта ишлайдиган қувватларни ишга тушириш беш йиллик топшириқларидан орқада қолмоқда. Уларни мамлакат районларида жойлаштириш ҳам кўнгилдагидек эмас. Биз шу масалаларни КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюросида муҳокама қилиб, СССР Госпланига шу жумладан, эҳтимолки, қишлоқ хўжалигига ажратилаётган маблағнинг бирон бир қисмини оқилона қайта тақсимлаш ҳисобига бўлса ҳам мазкур қувватларни ривожлантириш учун ресурслар қидириб топишни топширдик. Қишлоқ хўжалик маҳсулотини яхши сақлаш учун базани мустаҳкамлаш мақсадида колхоз ва совхозларнинг ўз маблағларидан максимал равишда фойдаланиш ҳам зарур.

Ўртоқлар! Халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ошириш, турларини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш халқ хўжалиги соҳасидаги энг муҳим вазифаларнинг бири бўлиб қолмоқда. Бу соҳада сезиларли равишда олға силжиш бор, албатта. Аммо бу нарса «Б» группа тармоқларини жадал ривожлантириш юзасидан партия бошлаган йўлни СССР Госплани ва министрликлар етарли равишда қатъият билан амалга оширмаётганликлари фактини хиралаштирмаслиги лозим. Шу беш йилликнинг дастлабки уч йили мобайнида «Б» группасида капитал маблағ сарфлаш ва қувватларни ишга тушириш пландагидан озроқ бўлди. Оғир саноат корхоналарида халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқаришни ўстириш имкониятларидан тўла-тўкис фойдаланилмаяпти.

Ана шуларнинг ҳаммаси совет кишиларининг эҳтиёжларини қондиришга салбий таъсир қилаётгани равшан. Бу масалаларнинг бошқа томони ҳам бор: иқтисодий ривожланишнинг бутун бориши замонавий талабларга муносиб келадиган «Б» группаси умуман экономика самарали ишлашининг, моддий фаровонликни яхшилашнинг муҳим шарти эканлигини қайта-қайта тасдиқлаб турибди. Бу нарса равшанлиги шубҳасиз. Бироқ, план ва хўжалик органларининг айрим ходимлари «Б» группасини ҳамон ўзига хос балансир (баланслаш воситаси) деб билиб, уни ривожлантиришга ажратилган маблағни қисқартириб келмоқдалар, улар пландаги қандайдир баланссизликни шу йўл билан бартараф этишга уринмоқдалар. Бундай практикага қўшилиб бўлмайди.

Министрликлар, партия, совет ва хўжалик ходимлари, план органларининг ходимлари халқ истеъмол қиладиган моллар ишлаб чиқарувчи тармоқлар ривожини жадаллаштириш учун бутун кучни сарфлашлари лозим.

Уларнинг ҳаммалари навбатдаги хўжалик йилида айни шундай кайфият билан ишлайдилар, деб умид билдирмоқчиман. **(Қарсаклар).**

Машинасозлик тўғрисида бир неча оғиз сўз. Биз халқ хўжалигининг барча тармоқларида меҳнат унумдорлигини оширишни, техника тараққиётини ҳақли равишда машинасозлик билан боғлаймиз. Машинасозларнинг муваффақиятлари ва ютуқлари тўғрисида гапириб ўтирмайман. Бу ютуқ ва муваффақиятлар шубҳасиз. Бошқа ҳақда гапирмоқчиман — машинасозлик халқ хўжалигининг талаб-эҳтиёжларидан муайян даражада орқада қола бошлади.

Партия 80-йилларда меҳнат ресурсларининг ўсиши камайишини олдиндан пайқаб, унумсиз қўл меҳнатини анча қисқартириш учун машинасозлик базасини вужудга келтириш вазифасини ўз вақтида ўртага қўйди. 1973 йилдаёқ тегишли асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни жадал ривожлантиришнинг 8 йилга мўлжалланган программаси қабул этилган эди. Хўш, шу программа қандай бажарилаяпти? Масалан, кўтарма — транспорт ускуналарини оладиган бўлсак, программада кўзда тутилган янги заводларнинг биронтаси ҳам шу пайтгача ишга тушгани йўқ.

Бунинг учун мазкур программанинг амалга оширилишига бошчилик қиладиган оғир ва транспорт машинасозлиги министрлиги билан қурилиш, йўл ва коммунал машинасозлиги министрлиги биринчи галда жавобгардирлар.

Ўртоқлар! Хўжалик қурилишидаги шак-шубҳасиз ва катта муваффақиятлар борлиги, экономика кўламлари улкан равишда ўсганлиги шароитида биз янада тезроқ, янада изчилроқ олға боришимизга имкон бермаётган танг жойлардан узоқ вақт давомида халос бўла олмаётганлигимизни нима билан изоҳлаш мумкин? — деган савол туғилади. Ҳар бир конкрет камчиликларни ўз сабаблари билан изоҳлаш мумкин. Аммо бу ерда, КПСС Марказий Комитетининг Пленумида сиз билан биз масалага принципиал жиҳатдан ёндошишимиз, бутун диққат-эътиборни асосий, бош масалага жамлашимиз лозим.

Бу ўриндаги бош масала шундан иборатки, марказий хўжалик органлари, министрликлар ва идоралар бутун экономикани интенсив ривожланиш йўлига ўтказиш ишини суст бажармоқдалар. Улар ишнинг сифат кўрсаткичларини лозим даражада яхшилашга, фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга эриша олмадилар. Экономикани янада тезроқ ўстиришга тўсқинлик қилаётган қийинчиликлар ана шундан келиб чиқмоқда.

Сўнгра ўртоқ Л. И. Брежнев план ва хўжалик органларининг амалий ишини партиянинг актуал иқтисодий вазифаларни ҳал этиш ҳусусидаги йўл-йўриқларида белгиланган юксак талаблар даражасига кўтариш зарурлигини таъкидлади.

Ана шуларнинг ҳаммаси, — деди сўзини давом эттириб ўртоқ Л. И. Брежнев, — бошқарув, ташкилий характердаги масалаларни амалий фаолиятнинг олдинги маррасига чиқариб қўяди. Бу ўринда мен раҳбар хўжалик кадрларининг шахсий масъулиятини оширишни, қабул этилган қарорларнинг ижроси устидан янада аниқ ва таъсирчан контролликни йўлга қўйишни, кенгроқ қилиб айтганда эса, халқ хўжалигига раҳбарликни янада такомиллаштиришни назарда тутаяпман.

Бизнинг ҳамма қарорларимиз пухта ўйланган, аниқ ташкилий тадбирлар билан мустаҳкамланиши лозим. Нимани, қаерда ва қайси муддатларда бажариш лозим, мазкур иш участкаси учун конкрет, ким жавоб беради, ижрони ким ва яна бир карра айтаман, ким конкрет текширади. Бошқарув аппаратининг ҳар бир бўғини энг муҳим хўжалик проблемаларини ҳал этишдаги ўз роли ва ўрнини равшан кўриб туриши лозим.

Министрларга, тармоқларнинг, айниқса етук масалалар ҳамон суст ҳал этилаётган тармоқларнинг раҳбарларига нисбатан талабчанликни ошириш керак. Сиёсий бюро КПСС Марказий Комитетининг секретариати, СССР Министрлар Совети ва уларнинг бўлимлари, жойлардаги партия ва совет органлари қабул этилган қарорлар қандай бажарилаётганини, контрол қилишни кучайтиришлари, шу қарорларнинг бажарилишини таъмин этмаётган кишиларнинг шахсий жавобгарлиги тўғрисидаги масалани ўз вақтида ва ўткир қилиб қўйишлари зарур, деб ҳисоблади.

Масала айни шу тарзда қўйилганининг боиси нима? Чунки КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг бир қанча қарорлари, айтиш керакки, муддатида бажарилмаяпти. Бундан камида иккита мулоҳаза келиб чиқади.

Биринчиси — айрим хўжалик раҳбарлари партия ва ҳукумат қарорларига ҳаддан ташқари юзаки муносабатда бўлмаяптиларми? Афсуски, шундай ҳоллар учраб турибди. Иккинчи мулоҳаза шуки, қабул этилаётган қарорлар ҳамиша ҳам лозим даражада пухта ўйлаб тузилаяптими, план билан, молиявий ва моддий ресурслар билан боғланаяптими? Ҳамиша ҳам шундай бўлаётгани йўқ. Униси ҳам, буниси ҳам хўжаликни планли бошқаришга мос келмайди. Бу аҳволни тузатиб олиш керак.

Ҳозир халқ хўжалигини ривожлантиришнинг бош проблемаларини унинг самарадорлигини янада ошириш позицияларида туриб, чуқур, ҳар тарафлама таҳлил этиш зарурати тобора кучлироқ сезилмоқда.

Бизнинг назаримизда самарадорлик сари реал бурилиш план тузишдан бошланади. 1979 йил апрелида мамлакатимиз биринчи беш йиллик план қабул этилган куннинг 50 йиллигини нишонлайди. Шу вақт ичида халқ хўжалигини планли ривожлантиришнинг жуда катта, кўп жиҳатдан ноёб тажрибаси тўпланди. Аммо ҳаёт бир жойда турмайди. Янги вазифалар янги қарорларни, бутун план ишини ташкил этишга ижодий ёндошишни талаб қилади.

Яқинда КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси СССР Госплани тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Унинг ҳуқуқлари кенгайтирилади, мувофиқлаштирувчи роли оширилади. Ишни қарорда кўзда тутилганидек қайта қуриш расмиятчиликлардан иборат қилиб қўйилмаслиги жуда муҳимдир. Планлаштириш мазмунининг ўзи сифат жиҳатидан янги поғонага кўтарилиши керак. Шу муносабат билан Госплан кўпгина иқтисодий масалаларни чуқур идрок қилиши, уларни ҳал этишга энг мақбул тарзда ёндошиш йўлларини топиши, юксак масъулиятни ташаббускорлик, ижодий дадиллик билан қўшиши лозим.

Бу — катта, мураккаб иш. Аммо уни мутлақо кечиктириб бўлмайди. СССР Госплани тез орада 1990 йилгача бўлган истиқболни тақдим этиши керак. Бунинг устига навбатдаги беш йиллик лойиҳасини тайёрлаш соҳасидаги ишнинг анчагина қисми 1979 йилга тўғри келади. Шу боисдан ҳам аввал бошданоқ бу ишда тўғри йўлни танлаб олиш керак.

Биз яқинлашиб келаётган янги беш йилликка яхши замин яратаяпмиз. Ҳали ҳеч қачон мамлакат шу қадар қудратли иқтисодий потенциалга, шу қадар ривожланган саноат, фан ва техникага эга бўлмаган эди. Шак-шубҳа йўқки, қишлоқ хўжалигини юксалтиришга ажратилаётган маблағлар йил сайин тобора кўпроқ самара бераверади. Сибирь, Узоқ Шарқ, Шимол мамлакатта тобора кўпроқ маҳсулот бераверади. Бизнинг жаҳон экономикасидаги мавқеларимиз кенгаймоқда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан қардошларча ўзаро манфаатли ҳамкорлик мустаҳкамланмоқда. Хуллас, биз янги иқтисодий ва ижтимоий вазифаларни ҳал этишда мустаҳкам ва таъбир жоиз бўлса, ишончли негизга таяна оламиз. **(Қарсаклар).**

Шу билан бирга, 80-йилларнинг бошларидан иқтисодий ўсишнинг интенсив омилларига янада кўпроқ зўр беришга тўғри келишини, чунки бошқа омиллар кескин камайиб бораётганини инобатга олмасдан бўлмайди. Бу гап аввало янги меҳнат ресурсларини жалб этиш имкониятларига тааллуқлидир. Бу гап табиий ресурсларга ҳам тааллуқлидир; мамлакатимизда табиий ресурсларнинг запаслари жуда катта бўлса ҳам, аммо уларни ўзлаштириш тобора кўп капитал маблағ сарфлашни талаб қилади.

Ана шуларнинг ҳаммаси планда КПСС Марказий Комитетининг бултурги декабрь Пленуми ўртага қўйган вазифалар: халқ хўжалигимиз ихтиёридаги ҳамма имкониятлардан оқилона фойдаланиш вазифаси тўла-тўкис акс эттирилиши лозимлигидан далолат беради.

Бунинг маъноси шуки, ишлаб чиқаришнинг пировард натижаларига, шу натижаларга эришишнинг энг самарали ва тежамли йўлларини қидириб топишга интилиш янги беш йилик план устидаги бутун ишнинг марказига қўйилиши лозим.

Сўнгра, бунинг аҳамияти шуки, ҳам тармоқлараро, ҳам ички тармоқ пропорцияларига янада зўр эътибор бериш талаб этилади. Бу соҳада бир талай масалалар пишиб етилган.

Ўртоқ Л. И. Брежнев шу масалалар тўғрисида гапириб, металлургиянинг хом ашё базасини, бир қанча химия ишлаб чиқаришларини янада ривожлантириш, металл ишлаш ускуналари паркини янада тез янгилаш, шунингдек, инфраструктурани — йўллар, транспорт, алоқани ривожлантириш зарурлигига эътиборни қаратди. Ўртоқ Л. И. Брежнев шу масалалар муҳимлигини таъкидлагач, уларнинг ҳаммаси планларимизда ва амалий фаолиятимизда муҳим ўрин олиши лозимлигини уқтирди.

Ниҳоят, самарадорлик йўлини фан-техника тараққиётини жадаллаштиришдан ажратиб бўлмайди. Бизнинг бу соҳадаги муваффақиятларимиз бутун дунёга маълум, аммо халқ хўжалигининг бир қанча тармоқларида ҳозирча натижалар мавжуд имкониятлардан камроқ. Олимларимиз, СССР Фанлар академияси, Фан ва техника Давлат Комитети принципиал янги илмий ғоялар ва техникавий ечимларга, бутун кучни халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг асосий соҳаларига қаратишга куч-ғайрат сарфлашлари лозим. Шу билан бирга фаннинг ўзини ривожлантириш, унинг эҳтиёжлари тўғрисида ҳам ўйлаш керак, албатта.

Планлаштиришни яхшилаш билан айни бир вақтда бутун хўжалик механизмини такомиллаштириш тадбирлари ҳам кўрилиши керак. СССР Министрлар Совети тегишли таклифларни тайёрламоқда, бу иш қисқа муддатларда ниҳоясига етказилиши муҳимдир.

Қисқаси, вазифа планлаштириш ва хўжалик юритиш даражасини кўтаришдан, уни ҳозирги босқич—ривожланган социализм босқичи талабларига мувофиқ ҳолга келтиришдан иборат.

Шундай қилиб, янги беш йилликни ишлаб чиқиш — СССР Госплани учун, республикалар учун, министрликлар учун — ҳаммамиз учун жиддий, ғоят масъулиятли имтиҳондир. Айниқса бу иш, аслида, партиянинг XXVI съездига тайёргарлик иши эканлигини назарда тутиш керак. Ҳозирнинг ўзидаёқ бу ҳақда ўйлаш лозим, ўртоқлар! **(Қарсаклар).**

1979 йилги план лойиҳасига қайтиб, шуни таъкидлаб ўтмоқчиман: СССР Олий Советининг сессиясидан кейин ресурсларни тақсимлаш, у ёки бу топшириқларнинг ҳажми тўғрисидаги тортишувлар даври тугайди. Лойиҳа план бўлиб қолади. План қонунга айланади, ана шунда бутун ишнинг оммавий-сиёсий ишларнинг ҳам, ташкилий ишларнинг ҳам оғирлик маркази бошқа соҳага: планни тўла ва ошириб бажариш учун нима қилиш керак, деган соҳага кўчади.

Беш йиллик якунлари, ушбу пленумда муҳокама қилинаётган вазифаларнинг ҳал этилиши жуда кўп жиҳатдан партия барча бўғинларининг жанговарлик қобилиятини ҳар бир коммунистнинг ташаббускорлиги ва масъулиятини янада оширишга боғлиқ бўлади. Халқнинг ижодий кучларини янада тўла-тўкис сафарбар этиш, иқтисодий ўсишнинг янги-янги резервларини қидириб топиб, ишга солиш — ҳозир барча партия ташкилотлари, ҳамма партия аъзолари фаолияти негизларининг негизидир. **(Қарсаклар).**

Ҳозир, беш йилликнинг тўртинчи йили арафасида ҳар бир партия ташкилоти, ҳар бир партия комитети вазиятни батафсил таҳлил этиб, қайси тажрибани қурол қилиб олиш кераклигини, ишнинг қайси формалари эскириб қолганлиги ва наф бермаётганлигини, олға томон муваффақиятли ҳаракат қилишимизга ҳалақит бераётган камчиликлардан қандай қилиб қутулиш лозимлигини ҳал этиши керак.

Ҳозир партияда ўтказилаётган ҳисобот-сайлов кампанияси ана шундай таҳлил қилиш, партия кучларини сарфлашнинг энг асосий соҳаларини аниқлаб олиш учун жуда яхши имконият беради. Бу кампания уюшқоқлик билан, жанговарлик билан ўтмоқда. Коммунистлар юксак активлик кўрсатмоқдалар, XXV съезд қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини қандай қилиб яхшироқ амалга оширишдан астойдил манфаатдор эканликларини кўрсатмоқдалар.

Шу кайфиятни район, шаҳар, округ, область ва ўлка партия конференцияларида ҳам сақлаб қолиш муҳимдир. Шу кампаниядан партиянинг ҳамма бўғинлари янада кўпроқ сафарбар ҳолда, янада кучли ва иш қобилияти ўсган ҳолда чиқиши керак.

Бизнинг ихтиёримизда меҳнат муваффақиятларини кўпайтиришнинг социалистик мусобақадек синалган воситаси ҳам бор. Ўз кўлами ва теранлиги жиҳатидан чинакам умумхалқ ҳаракатига айланган мусобақа доимо ижодий меҳнат намуналарини юзага келтирмоқда, мамлакат экономикасини ривожлантиришга яхши хизмат қилмоқда.

Аммо мусобақада ҳам мусобақа бор. Мусобақа хусусидаги шовқин-сурон ва дабдабабозлик бизга керак эмас. Бизга ҳар бир меҳнаткашнинг, ҳар бир меҳнат коллективининг ўз ишини яхшилашдан астойдил манфаатдорлиги керак. Уйдирма «ташаббуслар» бизга керак эмас. Бизга миллион-миллион кишиларнинг қалбига қўл солиб, илҳомлантира оладиган, ҳақиқатан ҳам халқ орасида пайдо бўладиган амалий ташаббуслар керак. Қолоқларсиз ишлаш — шу ташаббусларнинг биридир. Айни ана шундай ташаббусларни оммалаштириш лозим. **(Қарсаклар).**

Мусобақага раҳбарлик қилиш, янги, илғор тажрибани жорий этиш-турғунлик ва консерватизмга тоқат қила олмайдиган жонли ишдир. Илғор коллективлар ва айрим новаторларнинг практикаси — аслида иш формалари ва методларида, технологияда, бошқаришни ташкил этишда тўнтаришдир. Бу ўринда қатъият, фидокорлик, таъбир жоиз бўлса, — мардлик керак. Бу ўринда баъзан ҳатто қайтадан ўқиб ўрганишга ва бошқалардан ҳам шуни талаб қилишга тўғри келади. Янгиликдан қўрқадиган, чўчийдиган киши ривожланишга тўсқинлик қилган бўлади. Кадрларга — ҳам хўжалик, ҳам партия кадрларига баҳо беришда бунга асосланиш керак.

В. И. Ленин бизни имкони борича кўпроқ ишчанликка, конкретликка, оперативликка ўргатган эди. Хўжалик, ташкилий иш ва шу билан бирга кўп даражада оммавий-сиёсий мафкуравий иш ҳам шу талабларга мувофиқ бўлиши керак.

Ҳали яқиндагина Сиёсий бюрода мафкуравий иш масалалари юзасидан КПСС Марказий Комитетига тушган хатлар кўриб чиқилди. Коммунистлар ва партиясизлар кейинги йилларда бу иш янги поғонага кўтарилгани тўғрисида ёзишибди. Аммо ҳар бир ишда бўлганидек, бу ишда ҳам талаблар ўсаётгани, вазифалар мураккаблашаётгани ва шу сабабли эришилган даража энди етарли эмаслиги кўпгина хатларда таъкидланган. Мафкуравий ишдаги нуқсонлар, орқада қолишлар эса катта зарар етказиши мумкин.

Назаримда масаланинг шу тарзда қўйилишига қўшилмоқ керак. Бизнинг ихтиёримизда кучли, малакали пропаганда аппарати бор, аммо, афсуски, бу аппаратдан ҳамиша ҳам самарали фойдаланилаётгани йўқ. Хўжалик ва социал турмушнинг етук проблемаларини ўртага қўядиган принципиал, йирик чиқишлар етарли эмаслиги сезилмоқда. Кўпинча газета материалларида, телевидение кўрсатувлари ва радиоэшиттиришларида ишонарли ва жиддий умумлашмалар етишмайди, уларда ақлга ҳам, қалбга ҳам ҳеч бир таъсир қилмайдиган умумий иборалар қалаштириб юборилган.

Шундан кейин ўртоқ Л. И. Брежнев ташқи сиёсий ахборот масалаларига, унинг баъзи бир камчиликларига тўхталиб ўтди.

Шундай қилиш кераккки, деб таъкидлади у, халқаро ишларга доир ахборот янада оператив, тушунарли бўлсин, конкрет фактларга бой бўлсин, халқаро шарҳловчилар эса воқеаларни иссиғида тушунтириб берсинлар ва умумлаштирсинлар. Бизга оддий ҳақиқатни такрорлай бериш эмас, балки халқаро турмуш фактларини далил-исботлар билан чуқур таҳлил этиш керак! **(Қарсаклар).**

Ҳозир совет кишиси сиёсий жиҳатдан ҳар қачонгидан ҳам саводли ва активдир. У оммавий ахборот воситаларига нисбатан ҳақли равишда юксак талаблар қўймоқда. Иш сифатини, самарадорлигини ошириш, унинг форма ва методларини такомиллаштириш — мафкуравий жабҳа ходимларининг бурчидир. Сиёсий бюро ана шу масалаларнинг ҳаммасини кўриб чиқиб, мафкуравий, оммавий-сиёсий ишни яхшилаш чораларини белгилаш учун махсус комиссия тузди. Ўйлайманки, бу фойдали бўлади. **(Қарсаклар).**

Ўртоқлар! Биз кенг жабҳа бўйлаб олға бораяпмиз. Мамлакатимиз кўз ўнгимизда обод бўлиб бормоқда. Зафарларимизнинг кўлами кенг. Бир талай проблемаларимиз ҳам бор. Биз уларни биламиз, уларни ҳал қилиш устида доимо ишлаяпмиз ва албатта ҳал этамиз. **(Давомли қарсаклар).**

Совет жамияти партиянинг жипслиги, партия билан халқнинг бирлигидек бебаҳо сиёсий капиталга эга. Бу эса партия XXV съезди ўртага қўйган вазифаларни ҳал қилишда, тинчлик ва халқлар хавфсизлиги ишини мустаҳкамлаш учун, марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун курашда янги-янги муваффақиятларга эришамиз, деб комил ишонч билан айтиш имконини беради. **(Давомли қарсаклар).**

ДАЛАДА ҚОЛГАН ҲОСИЛНИ ТЕЗРОҚ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛАЙЛИК

Бекобод районн хўжаликлари социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширишни қизғин давом эттирмоқдалар. Суратда: А. Мавлонов номли совхознинг 3-бўлими. Бу ердаги сушилкада ҳар куни 60 тоннага яқин пахта қуритилиб, қабул пунктларига жўнатилмоқда.

А. Мальцев фотоси.

ТАДБИРКОР ДЕҲҚОН

ҲАБИЛ ака бошлиқ бригаданинг маррага етиб келганлиги ҳақидаги хабар қишлоққа бир зумда тарқалди. Бригадирни ғалаба билан биринчи бўлиб колхоз партия ташкилотининг секретари Амирхон Илёсов табриклади.

— Раҳмат ука, — деди бригадир. — бундан буён ҳам бўш келмаймиз...

Эрта баҳор эди. Ҳамма қатори Тўрахўжаев бригадаси ҳам ерга барака уруғини ўз вақтида қадади. Бироқ ғўзалар эндигина майса бўлиб, кўзга ташланганда фалокат содир бўлди. 150 гектар майдондаги ғўзанинг 130 гектарини дўл уриб кетди. Чигит қайта экилди. Ташвишли кунлар бошланди. Ғўзанинг етилиши учун фурсат анча қисқарган эди-да! Бунинг устига ҳавонинг ҳарорати паст. Бундай пайтда пахтакорнинг ишбилармонлиги, тадбиркорлиги қўл келади.

Бригада аъзолари куннитунга улаб меҳнат қилишди. Ҳар бир туп ниҳолни қалб қўрлари билан парваришлаб, ўстира бошладилар. Мўлжалдаги ҳосил тўпланди, ҳар туп ғўзада 12—15 тадан бўлиқ кўсак етилди.

Август ойининг бошлари эди. Бригадир далаларни айланиб юриб, ғўзаларга кўсак қурти туша бошлаганлигини билиб қолди. Дарҳол у колхоз агрономи Айтемир Мустафоев билан маслаҳатлашди.

— Жуда вақтида келдингиз, — деди агроном, — сизга иккита ОВХ-14 трактор аппаратини ажратиб берамиз.

— Йўқ бўлмайди, самолёт керак, — деди бригадир.

— Нега? — ҳайрон бўлиб сўради агроном.

— Бу агрегатлардан тўла фойдаланиб бўлмайди,— деб тушунтирди бригадир. Чунки айрим карталарга сув қўйилган.

Агроном рози бўлди. Самолёт ёрдамида ҳашорат тушган майдонларга зудлик билан дори сепилди...

...Бригадир ҳисоб-китоб қилиб кўрди, ҳар гектаридан 39 центнердан хирмон кўтарилибди.

Машъал бригаданинг Мукаррам Деҳқонбоева, Фароғат Масалиева, Назокат Солиева, Турғуной Ҳатамова, Дилором Эргашева каби чевар теримчилари шу кунларда 60—70 килограммдан кўсак теришмоқда. Планнинг бажарилишида етакчи роль ўйнаган механизаторлар ҳозир кўсак териш ва чувишда ғайрат кўрсатмоқдалар.

Оққўрғон районидаги «Коммунизм» колхозининг бошқа бригадаларида ҳам йиғим-терим қизғин давом этмоқда.

П. ЭРГАШЕВ.

ОҲАНГАРОН РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

24 ноябрда Оҳангарон район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленумда ташкилий масала кўриб чиқилди.

К. А. Аъзамов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан пленум уни район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилди.

Пленум Тошкент паррандачилик фабрикаси директори бўлиб ишлаб келган К. Икромовни район партия комитетининг биринчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

Пленумда Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари В. В. Окунский нутқ сўзлади.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

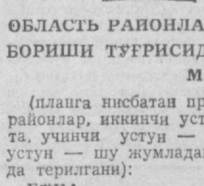

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 27 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи устун — районлар, иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан, мавсум бошидан буён машинада терилгани):

БУКА	0,54	107,33	107,30
ҒАЛАБА	0,11	106,20	106,76
ЧИНОЗ	0,65	105,00	105,90
БЕКОБОД	0,45	102,42	92,64
ЯНГИЙЎЛ	0,54	102,62	114,99
ЎРТА ЧИРЧИҚ	0,34	101,98	103,83
КОММУНИСТИК	0,19	101,01	101,80
Пискент	0,85	91,21	72,44
Оққўрғон	0,80	83,32	83,48
Область бўйича:	0,50	99,67	97,56

БИРЛИГИМИЗ ТИЛИ

Ҳар бир совет кишиси ўзининг буюк қардошлик оиласига мансублиги билан фахрланади. Рус халқи —бу оилада катта оғадир. Бу рус халқи мамлакатда кўпчиликни ташкил қилган миллат бўлганлиги ва шундай бўлиб қолаётганлиги учунгина эмас. Рус халқининг коммунизм бунёдкорлари қардошларча ҳамжиҳатлигидаги етакчи роли, даставвал, шу билан белгиланадики, у чоризм ва буржуа-помешчиклар тузумига қарши, жамиятни инқилобий қайта қуриш учун курашда энг катта оғирликни ўз елкасига олди. Рус халқига бўлган муҳаббат, унинг маданияти ва илғор анъаналарига ҳурмат, унинг таланти, ақл-идроки, меҳнатсеварлиги, инсонпарварлиги ва интернационализмидан туғилган завқ-шавқ барча миллатларга мансуб совет кишиларининг қалбида яшайди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовнинг яқинда нашр этилган китоби бош ғояларидан бири ана шундан иборат».[1]

Муаллиф мамлакатдаги бошқа миллатлар ва элатлар тақдирида рус халқи, унинг маданияти ва тилининг ролини аниқ ҳамда ёрқин очиб беради. Маълумки, ҳозирги вақтда жаҳонда ҳар бири ўз хусусий тарихига эга бўлган икки мингдан ортиқ тиллар мавжудлиги аниқланган. Рус тили — бебаҳо маънавий хозиналар тили, Ленин тили, янги турмуш дарғалари ва Коинот кашшофлари тилидир.

Махсус бўлим рус тилининг тарихий ролига бағишланган. Ўрта Осиё ва мамлакатнинг бошқа миллий районларидаги йирик олимлар, мутафаккирлар ва ёзувчилар рус тили туфайлигина буюк халқнинг бой маданияти, унинг инқилобий ғоялари ва анъаналари билан танишишга, кейинчалик эса уларни ўз ўлкалари меҳнаткашлари орасида кенг тарғиб қилишга эришдилар.

Улуғ Октябрь ғалабаси, янги жамият бунёд қилиниши туфайли мамлакатимизнинг барча халқлари ягона қардошлик оиласига бирлашдилар. Социалистик ижтимоий муносабатлар, иқтисодий, сиёсий ва маданий ҳаётдаги ҳамжиҳатлик, марксча-ленинча идеология асосида кишиликнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи шаклланди. Муаллиф бу янги бирликнинг туғилиши, ривожланиши ва мустаҳкамланишида рус тили қудратли ҳамда амалий омил бўлиб хизмат қилганлигини аниқ кўрсатиб беради.

Китобнинг кўпгина саҳифалари турли миллатга мансуб кишиларнинг рус тилини ўрганишга бўлган интилиши муттасил ўсаётганлиги ҳақида ҳикоя қилади. Рус тилининг етук социалистик жамиятда кенг ёйилиши кучаювини муаллиф ҳақли равишда бутун ҳаётимиз, халқларнинг миллатлараро алоқалари ва ҳамкорлигининг кенгайиши ҳамда теранлашиши натижаси сифатида талқин қилади. Охирги аҳоли рўйхати маълумотларидан кўриниб турибдики (1970 йил), мамлакатдаги 184 миллион киши рус тилида эркин сўзлаша олади. Бу СССР жами аҳоли сонининг 70 фоизини ташкил қилади. Ҳозир айни кўрсаткич тағин ҳам ўсганлиги шубҳасиздир.

Китобда гўё рус тилининг оммалашуви бошқа совет халқлари маънавий бойликлари миллий ўзига хослигини йўқотишга, уларнинг тилларини сиқиб чиқаришга олиб келиши ҳақидаги буржуа мафкурачиларининг уйдирмалари кескин рад этилади. Муаллиф жуда кўплаб фактларга таянган ҳолда шу хилдаги сохта даъволарнинг нотўғрилигини исбот қилади. Реал воқелик рус тилини ўрганишгина миллий маданиятлар, миллий тилларнинг тағин ҳам тезроқ ривожланиши ва ўзаро бир-бировларини бойитиши учун, барча миллатларга мансуб кишиларнинг маънавий камол топиши учун имкониятлар очаётганлигидан далолат бериб турибди. Ахир совет маданияти — мамлакат халқлари томонидан бунёд этилган энг яхши нарсалар синтезидир. Табиийки, бундай шароитда рус маданиятининг ютуқлари, жумладан рус тилининг бойлиги ҳам мамлакатимиздаги бошқа миллат ва элатлар маънавий тузилишига зид келмайдигина эмас, балки улар ҳаётининг ажралмас қисмини ташкил қилади. СССРда барча халқларнинг тили бойимоқда, ўзига хослигини сақлаб қолмоқда.

Китобнинг охирги бўлимида она тили билан бақамти рус тилини ўқитишни ташкил қилиш, рус тилидан дарс берувчи муаллимларни тайёрлаш ва уларнинг амалий фаолиятига ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш борасида Ўзбекистон Коммунистик партиясининг тажрибалари таҳлил қилинади. Келтирилган кўпгина маълумотлар, уларнинг аксарияти бир республика ҳаётидан олинган бўлинишнга қарамай, рус тили миллатлараро алоқа воситаси сифатида барча совет кишиларини интернационал руҳда тарбиялашнинг қудратли воситасига айланганлигини очиқ-ойдин кўрсатади.

Ш. МУНЧАЕВ,
профессор, тарих фанлари доктори.
(«ПРАВДА», 1978 йил 26 ноябрь).

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

[1] **Ш. Р. Рашидов. Язык дружбы и братства.** Ташкент, Изд-во ЦК КП Узбекистана. 1978.

Мукаррама ТУРҒУНБОЕВА

Кўп миллатли совет маданияти оғир жудоликка учради. СССР халқ артисткаси, СССР Давлат мукофотлари ва Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати Мукаррама Турғунбоева вафот этди.

Мукаррама Турғунбоева 1913 йилда Фарғона шаҳрида туғилди. 16 ёшидан бошлаб ўз ҳаётини хореография санъатига бағишлади. Узоқ йиллар у А. Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик Катта театрида ишлади. Бу ерда унинг ёрқин ва ўзига хос истеъдоди, биринчи ўзбек балериналаридан бирининг истеъдоди тўла ва ҳар тарафлама намоён бўлди, совет маданиятининг атоқли санъаткорларидан бири сифатида камол топди. «Пахта» ва «Шоҳида» каби балетларда Мукаррама Турғунбоева томонидан юксак маҳорат билан ижро этилган етакчи партиялар уни ўзбек балетининг ва ҳозирги замон миллий хореография мактабининг асосчиларидан бири даражасига кўтарди. Унинг актив иштирокида Р. Глиэр ва Т. Содиқовнинг «Гулсара», М. Ашрафий ва С. Василенконинг «Бўрон» ва «Улуғ канал», Т. Содиқов ва Ю. Ражабийнинг «Зайнаб ва Омон» каби музикали драма ва операларида унутилмас рақслар; Г. Брусиловскийнинг «Гуландом», С. Василенконинг «Оқ билак», Б. Асафьевнинг «Боғчасарой фонтани» балетларида ва бошқа кўпгина саҳна асарларида ажойиб образлар яратилди.

«Баҳор» давлат хизмат кўрсатган ансамблининг ташкил этилиши М. Турғунбоеванинг улкан хизматидир. У узоқ вақт ана шу ансамблнинг бадиий раҳбари бўлиб келди. Бу ансамбль ўз фаолияти йилларида саҳналаштирган 200 дан кўпроқ шаклан юксак бадиий ва моҳияти жиҳатдан интернационал ранг-баранг рақслар ўз халқи рақс санъатининг қадимий анъаналарини замонавий хореография ютуқлари билан нафис ва моҳирона уйғунлаштира олган истеъдодли хореографнинг ажойиб ижоди бўлиб қолди. 20 йилдан кўпроқ вақт мобайнида «Баҳор» ансамбли дунёнинг кўпгина мамлакатлари саҳналарида кўп миллатли совет санъатини ҳамиша муваффақиятли ва муносиб намойиш этиб келди. У бошқарган ансамбль ҳозирги замон ўзбек рақс санъатининг ҳақиқий мактабига айланди, республикада кўпгина халқ ва профессионал ансамблларнинг вужудга келишига кўмаклашди. Улкан хизматлари учун ансамбль Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофотига сазовор бўлди.

Атоқли санъаткор, ўзбек балет мактабининг, Ўзбекистон хореография санъатининг асосчиларидан бири М. Турғунбоева ўз ижодида ҳамиша янгиликка, бадиий вазифаларни чинакам новаторона ҳал қилишга интилди. У йирик педагог, ёшларнинг ғамхўр мураббийси ҳозирги кунда таниқли балет артистлари бўлиб қолган юзлаб раққосаларнинг тарбиячиси эди.

Мукаррама Турғунбоева ўз ижодий ишини актив жамоатчилик фаолияти билан бирга қўшиб олиб борди. У уч чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Тошкент область партия комитетининг аъзоси эди.

Совет санъати тараққиётидаги улкан хизматлари учун Мукаррама Турғунбоева Ленин ордени, икки марта Меҳнат Қизил Байроқ ордени, икки марта «Ҳурмат Белгиси» ордени ва кўпгина медаллар билан мукофотланди, унга СССР халқ артисткаси, Ўзбекистон ССР халқ артисткаси Фахрий унвонлари берилди, уч марта СССР Давлат мукофоти билан тақдирланди, Ҳамза номли Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати бўлди.

Совет маданиятининг улкан намояндаси, коммунист, толмас меҳнаткаш, ажойиб сезгир ва меҳрибон инсон Мукаррама Турғунбоеванинг ёрқин хотираси кишилар қалбида ҳамиша сақланиб қолади.

Ш. Р. Рашидов, И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, Л. И. Греков, Й. Р. Қурбонов, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Ж. Худойбердиев, А. А. Хўжаев, Қ. К. Камолов, Н. М. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. Ў. Султонова, Р. Ҳ. Абдуллаева, М. Т. Турсунов, А. О. Тўраев, А. А. Абдуллаев, Д. Ғ. Абдураҳмонова, Р. Аҳмедов, Ш. Бурхонов, Зулфия, У. Е. Иброҳимов, Г. Измайлова, С. Эшонтўраева, С. Қобулова, Б. Қориева, В. О. Козимов, М. Қаюмов, З. Муҳаммаджонов, Ғ. Н. Нажимов, Х. Носирова, Н. Раҳимов, Э. Ш. Солиҳов, М. Ф. Солдатов, Л. Саримсоқова, Тамарахоним, Ф. Турсунов, Р. Ҳамроев, А. М. Хўжаев, К. Яшин.

СОЯ ЭКИЛАДИГАН МАЙДОНЛАР КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

ТОШКЕНТ областидаги Оржоникидзе номли колхоз фермасида сут етиштириш йил бошидан бери ўн процент кўпайди. Бундай натижага «Узбекская-2» навли соядан тайёрланган ғоят тўйимли силосни сигирлар рационига қўшиш туфайли эришилди. Ўзбекистон селекциячилари чиқарган бу нав шу йил хўжаликда гектаридан оқсил, жир ва углеводларга бой бўлган 350 центнер кўк поя олиш имкониятини берди.

Ўрта Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз, шунингдек Усмон Юсупов номли ишлаб чиқариш — аграр бирлашма совхозининг деҳқонлари ҳам соядан мўл ҳосил етиштирдилар.

Келгуси йил мавсуми учун 300 центнер «Узбекская-2» сара соя уруғлиги тайёрлаб қўйилди. Бу беш йилликнинг тўртинчи йилида соя экиладиган майдонларни икки баравар кенгайтириш имкониятини беради. Тошкент, Сирдарё, Қашқадарё ва бошқа областларнинг хўжаликларида минг гектар майдонга соя экилади.

(ЎзТАГ).

МУСОБАҚА ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГИЗ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Совети беш йилликнинг зарбдор қурилишларидаги қурилиш ва монтаж ташкилотларининг социалистик мусобақасини якунладилар.

Октябрдаги иш якунларига мувофиқ В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия комбинатининг электр пўлат эритиш ишлаб чиқариши комплекси қурилишини ва ишга туширишни тезлаштирганлиги учун Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узбекшахтострой» трестига қарашли 3-кўчма механизациялашган колонна коллективи (бошлиғи ўртоқ Лукьянов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Эргашев, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Атаманюк, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Абсаматов) социалистик мусобақа ғолиби, деб топилди. Бу коллективга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи билан пул мукофоти берилади.

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узэлектромонтаж» трести Чирчиқ монтаж бошқармасининг (бошлиғи ўртоқ Давидов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Расько, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Крайних, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Селединов) ва Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги 6-қурилиш тресги 2-кўчма механизациялашган колоннаси (бошлиғи ўртоқ Уваров, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Рустиев, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Осипишчева, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Тян) коллективлари комплекс қурилишида октябрь ойида яхши ишлаганликлари қайд этилди.

В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати объектлари қурилишини жадаллаштирганлиги учун Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги 93-ихтисослаштирилган тресги «Промтехмонтаж» Олмалиқ монтаж бошқармасининг коллективи (бошлиғи ўртоқ Те Хоям, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ким, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Голубенко, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Беллон) октябрь ойидаги иш якунларига биноан социалистик мусобақа ғолиби, деб топилди.

Унга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи билан пул мукофоти берилади.

В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати объектлари қурилишида октябрь ойида Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узэлектромонтаж» ихтисослаштирилган тресги Олмалиқ монтаж бошқармасининг (бошлиғи ўртоқ Дятлов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Файзиев, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Тимшин, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Нужин) ва Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узстроймеханизация» тресги 2-Олмалиқ механизациялашган ихтисослаштирилган бошқармасининг (бошлиғи ўртоқ Межитов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Лобов, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Уфаев, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Қамбаров) коллективлари яхши ишлаганликлари қайд этилди.

«Электрохимпром» Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасида капролактам ишлаб чиқариш объектлари қурилишини тезлаштирганлиги учун Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги «Узстальконструкция» тресги Тошкент «Стальмонтаж» монтаж бошқармасининг коллективи (бошлиғи ўртоқ Левицкий, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Белова, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Петаев) октябрь ойидаги иш якунларига биноан социалистик мусобақа ғолиби, деб топилди. Бу коллективга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон Касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғи билан пул мукофоти берилади.

Капролактам объектлари қурилишида Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узтрансспецстрой» ишлаб чиқариш бирлашмаси Чирчиқ ихтисослаштирилган бошқармасининг (бошлиғи ўртоқ Желилов, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Фурман, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Николаев, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Бекирова) ва Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги «Узстроймеханизация» тресги 93-кўчма механизациялашган колоннасининг (бошлиғи ўртоқ Азарин, партия ташкилотининг секретари ўртоқ Амелин, қурилиш касаба союз комитетининг раиси ўртоқ Климентьев, комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ Швачко) коллективлари октябрь ойида яхши ишлаганликлари қайд этилди.

ЮТУҚЛАРНИ МУСТАҲКАМЛАБ

ТОШКЕНТ районидаги «Ленинград» совхозида чорвачилик хўжаликнинг энг қолоқ тармоқларидан бирига айланиб қолган эди. КПСС Марказий Комитети июль Пленуми қарорлари асосида бу йил бир мунча ибратли ишлар амалга оширилди. Гўшт, сут етиштиришни кескин кўпайтиришга аҳд қилган чорвадорлар энг аввало ем-хашак базасини мустаҳкамлашга катта эътибор бердилар. Ўртоқ Тоғай Мусаев бошлиқ ем-хашак етиштиришга ихтисослашган махсус бригада тузилди. Бригада аъзолари 65 гектар ерга экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 600 центнердан кўкпоя олдилар. Ўтган йилдагига қараганда икки баробар кўп, яъни 1800 тонна силос бостирилди. Мавжуд бедапояларда парвариш ишлари яхши йўлга қўйилди. Ҳар гектаридан 150 тоннага етказилиб, беда пичани ўриб олинди. Дағал хашак тайёрлаш ҳам яхши йўлга қўйилди. Бу йил ўтган йилдагига қараганда

ЧОРВАЧИЛИК — ЗАРБДОР ФРОНТ

●

1,5 баравар кўп, яъни 2500 тонна хашак, 30 тонна ўрнига 70 тонна беда уни тайёрланди.

Чорва моллари туёғи кўпайиб бормоқда. Қорамоллар сони 700 бошга етди. Уларнинг 250 таси соғин сигир. Моллар зоти яхшиланди, парвариш ишлари намунали йўлга қўйилди. Шунинг учун ҳам маҳсулдорлик ошмоқда. Ўтган 9 ой мобайнида ҳар бош сигирдан ўртача 2350 литрдан сут соғиб олинди. Бу ўтган йилнинг шу вақтидагига нисбатан 406 килограммдан кўпдир.

Областимизнинг донгдор сут соғувчиси Мунаввар Исоқова изидан бориб, унинг тажрибаси асосида меҳнат қилаётган сут соғувчилар тобора яхши кўрсаткичга эришмоқдалар. Бу жиҳатдан Ания Гасанбекованинг иши ибратлидир. Унга 18 бош сигир бириктилган. У ҳозирги кунга қадар ҳар бош соғин сигирдан 3,5 минг литрдан сут соғиб олиб, мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Моҳир сут соғувчи йил охирига қадар ҳар бош соғин сигирдан олинадиган сутни 4000 килограммга етказиш учун курашмоқда.

Аниянинг мусобақадошлари Зуҳро Хўжаева, Дурия Шолибоева ўртоқлар ҳам яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Ем-хашак базаси мустаҳкамланганлиги туфайли гўшт, тухум етиштириш ҳам кўпайиб бормоқда. Ҳозирга қадар 49,5 тонна гўшт топширилиб, йиллик мажбурият муддатидан илгари бажарилди. 70 минг ўрнига 150 минг дона тухум топширилиб, бу соҳадаги план ҳам икки ҳисса адо этилди.

Совхоз чорвадорлари ютуқларни мустаҳкамлаб, қишловни соз ўтказиш, келгуси йилда моллар маҳсулдорлигини янада ошириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ЯШИЛ ЗОНАЛАР

ШАҲРИМИЗ боғ-роғлари бу йил яна ҳам кўпаяди. Ҳозирги кунда барча турар-жой массивларида кўчат ўтказиш ойлиги давом этмоқда. Киров район меҳнаткашлари ойлик давомида янгидан ташкил қилаётган яшил зоналарга 24 минг туп манзарали дарахт, 53 минг туп бута ва кўплаб гуллар ўтқазишга қарор қилишди. Ҳозирги кунда метро станцияларининг атрофларини кўкаламзорлаштириш, ободонлаштириш, хиёбонларга чим ётқизиш давом этмоқда.

Собир Раҳимов районида ҳам янгидан боғ-роғлар яратилмоқда. Беруний майдони ва 10-шаҳар касалхонаси атрофида кўркам хиёбонлар яратилмоқда. Янги тушаётган уйлар, очилаётган кўчалар атрофига 76 минг туп дарахт ўтқазилади.

Умуман шаҳар бўйича бир миллион 150 минг тупдан кўпроқ манзарали дарахт ва «яшил тўсиқ» буталари ўтқазиш мўлжалланмоқда. Манзарали боғдорчилик совхози, Шредер номли институт боғлари етиштирган кўп йиллик серсоя ниҳоллар шаҳримиз кўркига кўрк бўлиб тушади. Қўйлиқ, Қорасув, Юнусобод массивлари атрофларида ҳадемай яшил ўрмонлар шовуллайди.

ШАҲАРЧА КЕНГАЙМОҚДА

ОЛИМЛАР шаҳарчасида қурилаётган етти қаватли янги бинога республика Фанлар академиясининг Тил ва адабиёт институти кўчиб кирадиган бўлди. Янги бино олимларнинг илмий тадқиқот ишлари олиб боришлари учун ҳар жиҳатдан қулайдир. Яқинда бу ерда қуриб битказилган бинога Кибернетика институти жойлашган эди. Яқин вақтда Фалсафа, Экономика институтлари ҳам янги корпусларга кўчиб ўтадилар.

Шаҳарча йил сайин кенгайиб бормоқда. Ҳозир Файзулла Хўжаев кўчасида 10 минг китоб фондига эга бўлган фундаментал кутубхона, Биоорганик химия институтининг етти қаватли лаборатория корпуси қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу биноларнинг ҳаммаси Академия шаҳарчаси комплексига киради.

ҚЎШИҚ БАЙРАМИ

БЕКОБОД шаҳридаги металлурглар маданият саройи бу оқшом хор шинавандалари билан гавжум бўлди. Энг яхши хор коллективлари бугун ўзаро баҳслашгани бу ерга тўпланишди. Қўшиқ байрамида 13 та коллектив куч синашди. Улар Ватан, партия, халқ қаҳрамонлигини мадҳ этувчи қўшиқларни маҳорат билан ижро этдилар. Айниқса, «Цемремонт» заводи ҳамда 17-ўрта мактаб хор коллективларининг чиқишлари кўпчиликка манзур бўлди. Улар қўшиқ байрамининг ғолиблари деб топилди. Байрам бадиий ҳаваскорларининг чиқишлари билан якунланди.

Шаҳарда бадиий ҳаваскорлик санъатини ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Ҳар бир коллективда бадиий ҳаваскорлик тўгараги тузилган. Улар ҳозир пахтакорлар ҳузурида бўлиб, ўз куй ва қўшиқлари билан деҳқонлар ва ҳашарчиларга мадад бермоқдалар.

М. ЗАРИПОВ.

ОЛИМПИАДА — 80

ТАЙЁРГАРЛИК ҚИЗҒИН

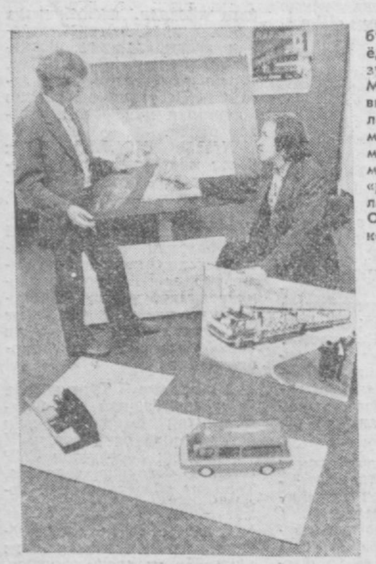

1980 йилда ўтказиладиган катта халқаро спорт байрамига бутун мамлакат ҳозирлик кўрмоқда. Олимпиада ҳақида дунёдаги барча қитъа ва мамлакатлар кишиларига хабар етказувчи журналистлар, радио, телевидение ходимлари учун Москвада Бош матбуот маркази қурилиши авж олган. Латвия ССРдаги КПСС XXV съезди номли Елгав микроавтобуслар заводида (РАФ) «Олимпиада-80» спортчилари ва меҳмонлари учун хизмат қиладиган кичик автобусларнинг янги моделлари устида иш олиб борилмоқда. Суратларда: матбуот маркази қурилишининг умумий кўриниши; «раф»чи рассом-дизайнерлар (чапда) янги машина моделлари устида суҳбатлашишмоқда. Учинчи суратда Москва Олимпиадасига бағишлаб чиқарилган почта маркалари коллекцияси.

В. Егоров, В. Мастюков, В. Лисицин, В. Хухлаев фотолари, ТАСС фотохроникаси.

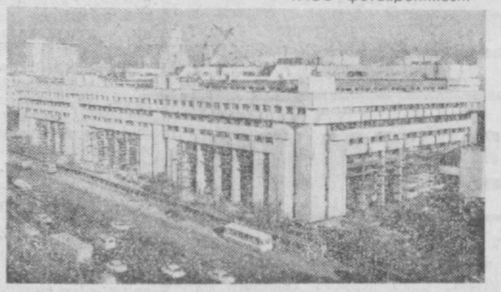

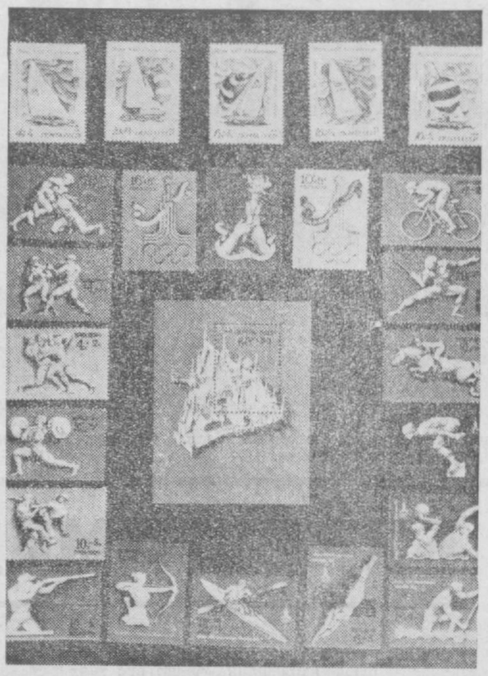

ЛАБОРАТОРИЯ ТАДҚИҚОТЛАРИ

Тошкентда яқинда ўз ишини тамомлаган микромолекуляр химияси халқаро симпозиумида республикамиз кимёгар олимлари томонидан олиб борилаётган тадқиқотларга ҳам алоҳида эътибор берилди. Тошкент политехника институтининг полимерлар лабораторияси иш натижалари ҳақида яхши фикрлар билдирилди.

Чиндан ҳам мазкур илмий-амалий марказнинг тадқиқотлар кўлами айниқса кейинги йилларда кенгайиб кетди. Ҳосил қилинган янги юқори сифатли полимер материаллар халқ хўжалигида муваффақиятли қўлланила бошланди.

Ўтган беш йил ичида 150 дан ортиқ илмий мақола ёритилди. Кўплаб авторлик гувоҳномаси олинди. Иккита йирик монография тайёрланди. «Ионегенли полимерлар синтези» деб номланган тўпламда лаборатория олимларининг бой иш тажрибалари умумлаштирилди.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети
1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ ҚОШИДАГИ
143-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1978-79 ўқув йилига

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртида қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрланади: ПОЙАФЗАЛ БОШЛИҒИНИ БИЧУВЧИ (ўқиш муддати — 2 йил), ЧАРМ КЕСУВЧИ (1 йил), ЗАГОТОВКА ТИКУВЧИ (2 йил), СИЛЛИҚЛАШ ИШИНИ БАЖАРАОЛАДИГАН ПОЙАФЗАЛ ФРЕЗЕРЧИСИ (1 йил), ПОЙАФЗАЛ ДЕТАЛЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАШ ИШИНИ БИЛАДИГАН ПОЙАФЗАЛ ЗАТЯЖКАЧИСИ (2 йил), КОНТРОЛЕРЛАР (2 йил), СЛЕСАРЬ-РЕМОНТЧИ (2 йил), ПОЙАФЗАЛ ТАГИДАГИ ДЕТАЛЛАРНИ МУСТАҲКАМЛОВЧИ (1 йил), аёллар чарм сумкаларини тикувчи (1 йил).

Билим юрти қошида ўқувчиларнинг маданий ҳордиқ чиқаришлари учун пойафзалчилар маданият уйи ва унда туристик, спорт ва ҳаваскорлик тўгараклари мунтазам ишлаб турибди.

Билим юртига қабул қилинганлар тўла давлат таъминотида бўлиб, уч маҳал овқат, кийим-бош, практикада ишланган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР 1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИДА ИШЛАЙДИЛАР.

БИЛИМ ЮРТИГА 8 — 9 — 10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти қошида ишчи ёшлар мактаби бор.

Билим юртини яхши ва аъло баҳолар билан битирган ўқувчиларга техникум ва институтларга йўлланма берилади.

Ўқишга киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим қилишлари лозим: директор номига ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан ва саломатлиги ҳақида справкалар, 6 та фотосурат (3х4 см.) ўқиш ёки иш жойидан характеристика.

ҲУЖЖАТЛАР ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ ҲАР КУНИ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адресимиз: Тошкент шаҳар, Богдан Хмельницкий кўчаси, 6-уй (84, 131, 122, 103-автобуслар, 2, 6, 14-троллейбусларнинг «Пойафзал фабрикаси» бекати).

ДИЛЛАРГА ЗАВҚ БАҒИШЛАБ

Табиат гулларга ранг танлаганда,
Камалак чиройин сенда кўрганму!
Ошиқлар ёрига гул жамлаганда,
Гўзаллик сирларин сендан сўрганму!
О Раъно... О, Раъно...

Муҳаббат Далабоева ижро этаётган бу қўшиқ беихтиёр киши қалбида эзгу ҳислар уйғотади.

Тошкентдаги «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси қошида «Чевар қизлар» ансамбли ташкил этилган. Муқимий номли музикали драма ва комедия театрининг артисти Райҳон Тўраева раҳбарлигида ансамбль қатнашчилари кўпгина қўшиқ ва рақслар ўрганишаяпти. «Чевар қизлар» ансамбли Акмал Икромов райони кўригида қатнашиб биринчи ўринни олди ва район фахрий ёрлиғи билан тақдирланди. Ансамблнинг актив қатнашчиси Дилором Далабоева эса ўзининг уйғурча «Гулойим» рақси учун район маданият бўлимининг фахрий ёрлиғи билан мукофотланди. Бу коллектив байрамларда, бадиий кечаларда ишчилар ҳузурида концертлар бериб ўз мухлисларини қувонтирмоқда. Ансамбль репертуаридан ўзбек ва қардош халқларнинг қўшиқ ҳамда рақслари ўрин олган.

Ансамблнинг актив қатнашчилари опа-сингил Муҳаббат ва Дилором Далабоевалар, Фарида Авлиёхўжаева, Лола Искандарова, Мавлуда Турсунова, Назира Аъзамовалар ижро этган жозибали рақс ва дилрабо қўшиқлар мухлисларини хушнуд этмоқда. Айни кунларда ансамбль қатнашчилари Райҳон Тўраева раҳбарлигида янги йилга янги концерт программаси тайёрлашмоқда.

Назира НАБИЕВА.

РЕСТОРАН ИШГА ТУШДИ

Янги Чиноз кун сайин янада обод ва кўркам бўлиб боряпти. Бу ердаги муҳташам бинолар ёнига яна бир замонавий маскан — «Автомотель» ресторани қўшилди. Бу кўркам, ойнаванд ёруғ бино ичкариси дид билан безатилган. Таллин шаҳридаги мебель фабрикасининг «Сифат белгиси» олган энг чиройли, юмшоқ стуллар, столлар ва қандиллар, ҳозир пардалар унинг ҳуснига-ҳусн қўшиб турибди.

Ресторанда бир вақтнинг ўзида 60 дан зиёд хўранда миллий ва Европа таомларидан истаганини тановул қилиши мумкин. Ресторанда асосан комсомол ёшлар хизмат қилишади. Хўрандалар, айниқса, Рафиқ Петросян, Янур Авазян, Лиза Кириленколар хизматидан миннатдор бўлмоқдалар.

А. ОРИПОВ.
Чиноз райони.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ҚУРОЛСИЗЛАНИШ СОҲАСИДА КОНКРЕТ ТАДБИРЛАР КЎРИЛСИН

НЬЮ-ЙОРК, 24 ноябрь. (ТАСС мухбири). Совет делегацияси ҳозирги вақтда ўз территориясида ядро қуроли бўлмаган давлатлар территориясида ядро қуролини жойлаштирмаслик тўғрисидаги резолюция лойиҳасини БМТ бош ассамблеясининг биринчи комитети (сиёсий масалалар ва хавфсизлик масалалари комитети) муҳокамасига расмий равишда тақдим этди. Совет Иттифоқининг бу ташаббуси КПСС Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико томонидан умумий сиёсий мунозара давомида баён этиб берилган ва халқаро ҳамжамиятга аъзо бўлган мамлакатлар томонидан кенг кўламда қўллаб-қувватланган эди. Бу мамлакатлар Совет Иттифоқининг янги таклифини ядровий давлатнинг ядро қуролига эга бўлмаган давлатларнинг ядро қуролини тарқатмаслик режимини мустаҳкамлаш муддаосига конкрет жавоби, деб баҳоламоқдалар.

Қуролсизланиш проблемаларини муҳокама қилиш давомида совет ташаббусининг Яқин Шарқда, Осиё ва Африкада ядросиз зоналар вужудга келтириш масалалари билан узвий равишда боғлиқ эканлиги таъкидлаб ўтилди. Бу масалалар ҳам ассамблеянинг кун тартибига киритилган. Чунончи, Бирма вакили У Маунг Маунг Жи ядросиз зоналар ядро қуроли тарқалишини чеклашнинг энг самарали воситаларидан бири деб таърифлаб, менинг ҳукуматим янги географик районларда оммавий қирғин қуроли пайдо бўлишига тўсқинлик қиладиган ҳамма тадбирларни қўллаб-қувватлайди, деб айтди.

Афғонистон делегати А. Ҳ. Азиз БМТга аъзо бўлган барча давлатларни қуролсизланиш соҳасидаги силжишга кўмаклашадиган совет таклифини жуда синчиклаб ўрганишга чақирди. Польша, деди шу мамлакат вакили Б. Суйка, совет таклифининг амалга оширилиши ядро фалокати хавфини тугатиш йўлидаги куч-ғайратларга кўмаклашишга ғоят аминдир. Жумладан, ядро қуролларининг ҳозирги стратегик мувозанати беқарор бўлиб қолиш хавфини камайтирган бўлур эди.

Совет делегацияси тақдим этган резолюция лойиҳаси БМТ бош ассамблеясига ядро қуролига эга бўлган барча давлатларга мурожаат қилиб, бу қуролни ўз территориясида шу қурол бўлмаган давлатлар территориясида жойлаштиришдан воз кечишга чақиришни таклиф этади. Бош ассамблея, дейилади сўнгра резолюция лойиҳасида, ядро қуролига эга бўлмаган ва ўз территориясида шу қурол жойлаштирилмаган барча давлатларни ўз территорияларида шу қуролни жойлаштиришга бевосита ёки бавосита олиб бориши мумкин бўлган ҳар қандай қадамларни қўйишдан воз кечишга чақиради.

В. ВАСИЛЕЦ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

● **СОФИЯ.** Бу ерда Болгария, Венгрия, ВСР, ГДР, Куба, Монголия, Польша, Совет Иттифоқи, Чехословакия ва Лаоснинг Осиё ҳамда Африка халқлари билан бирдамлик комитетлари раҳбарларининг учрашуви тамом бўлди.

Учрашув қатнашчилари Африканинг жанубидаги ирқчи режимларини қораладилар, миллий мустақиллик ва озодлик учун курашаётган барча кишиларга кенг кўламда маънавий ва моддий ёрдам беришга аҳд қилганликларини билдирдилар. Улар қабул қилинган қарорда Совет Иттифоқи билан Вьетнам Социалистик Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг имзоланишини табрикладилар.

● **БОНН.** Ғарбий Германия «Ёш социалистлар» ташкилоти раисининг ўринбосари Михаэль Папе ГФРдаги етакчи банклардан бири «Дойче банк»нинг Чили хунтасига 200 миллион марка қарз бериш ниятига қарши чиқди. У «Парламентариш — политишер прессединст» бюллетенида қуйидагиларни ёзади: Пиночет режимига молиявий ёрдам бериш ГФРда хунта диктатурасининг сақлаб қолинишидан манфаатдор бўлган муайян доираларнинг ниятларигагина мос бўлиб тушади.

● **НЬЮ-ЙОРК.** Висконсин штатидаги индейцлардан неча юзлаб киши жабр-зулм ва таъқиб этиш давом эттирилаётганлигига қарши норозилик билдириб, 24 соатлик очлик эълон қилди.

«Америка индейцлари ҳаракати» ташкилоти маҳаллий бўлимининг вакили ТАСС мухбирига бундай деди: биз Америкадаги туб аҳолининг қашшоқлигига яна эътиборни жалб этиш учун очлик эълон қилишга қарор бердик. Америка туб аҳолисидан миллион-миллион киши ўлдирилди, қолганлари резервацияларга ҳайдаб юборилди. Ҳозирги вақтда индейцларнинг тенг ҳуқуқ учун олиб бораётган курашида раҳбарлик қилувчи кўп кишилар сохта айблар билан турмаларда азоб чекиб ётибди.

● **ДЕҲЛИ.** Қишлоқ жойларни электрлаштириш давлат корпорацияси Ҳиндистоннинг турли штатларидаги яна икки минг қишлоқни электрлаштириш юзасидан 1978—1983 йилларга мўлжалланган беш йиллик программани маъқуллади. Шу мақсадда 250 миллион рупия ажратиб берилди. Ҳозирги вақтда мамлакатда 570 минг қишлоқнинг 35 проценти электрлаштирилди.

(ТАСС, 24 ноябрь).

БОЛИВИЯДА ДАВЛАТ ТЎНТАРИШИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 ноябрь. (ТАСС). Ла-Пасдан олинган хабарларга кўра, ўтган кечаси Боливияда шу йил иккинчи марта давлат тўнтариши юз берган. Бунинг натижасида мамлакат президенти дивизия генерали Хуан Переда Асбун ҳокимиятдан четлаштирилган. Қуруқликдаги қўшинлар қўмондони бригада генерали Давид Падилья имзолаган ҳарбий қўмондонлик ахборотида айтиладики, яқин вақт ичида Боливияда янги умумий сайлов ўтказилади. Унда сайланган президент 1979 йилнинг августида вазифасини бажаришга киришиши керак.

Кейинги ойларда мамлакатда аҳвол ниҳоятда мушкул ва кескин бўлиб турди. Илгари хабар берилганидек, шу йилнинг 9 июли куни Боливияда умумий сайлов ўтказилиб, унинг натижалари сайлов бюллетенларини ҳисоблаган чоғда сохтагарчиликка йўл қўйилганлиги сабабли бекор этилганди. 1979 йилнинг бошларида овоз беришнинг янги даврасини ўтказишга қарор қилинганди. Аммо 21 июлда президент лавозимига номзодлардан бири Х. Переда Асбун ҳарбий тўнтариш қилиб ҳокимиятни ўз қўлига киритганди. Ноябрь ўрталарида у махсус декрет чиқариб, умумий сайлов ўтказишни 1980 йилнинг май ойига белгилаганди. Бу қарор мамлакатда қаттиқ норозиликка сабаб бўлди. Бир қанча сиёсий партиялар ва касаба союзларнинг вакиллари президент сайлов ўтказишни кечиктирмоқчи бўлганлигига қатъиян қарши чиқдилар. Боливияликлар мамлакатни демократик бошқариш формаларига қайтаришга бўлган орзу-умидларини шу сайловга тикканлар.

Спорт

ФИНАЛГА ЧИҚИША ОЛМАДИ

Мамлакат футбол федерациясида ёш футболчилар ўртасида маҳоратлиларни аниқлаш мақсадида биринчи марта Бутуниттифоқ турнирини ўтказмоқда. Мамлакатнинг тўрт группага бўлинган тўрт шаҳарида — Сочи, Адлер, Сухуми ва Батуми шаҳарларида куч синашмоқдалар. Республикамиз футболчилари Сухумида ўтказилаётган турнирда иштирок этишмоқда. Улар биринчи турда Тожикистон командаси билан учрашиб, ўйинни 0:0 ҳисобида дуранг қилишди. Иккинчи турда эса Москва командасидан 0:2 ҳисобида ютқазиб қўйдилар. Учинчи турда эса Литва командаси билан учрашиб, бу матчда ҳам ўйин 0:0 ҳисобида тугади. Шундай қилиб, Ўзбекистон ёшлар терма командаси группада икки очко тўплаб, учинчи ўринда қолишди. Финалга эса беш очко тўплаган Москва командаси чиқди.

Тўрт группада биринчи ўринни эгаллаган командалар финалда ўзаро куч синашадилар.

ИККИ ҒАЛАБА

Мамлакат биринчилигининг биринчи лигасида қатнашаётган «Университет» баскетболчилари навбатдаги учрашувларни ўз майдонларида Олмаотанинг армия спорт клуби командаси билан ўтказишди. Биринчи кун [illegible] ғолиб келишди. Биринчи кун [illegible] 113:79 ҳисобида ғолиб келган Тошкент Давлат университети баскетболчилари иккинчи ўйинда 105:101 ҳисобида устун келдилар.

«Университет» баскетболчилари навбатдаги ўйинларни Олмаотада ўтказадилар.

ЗОНАДА БИРИНЧИ

Пойтахтимиздаги энг яхши спорт базаларида Ленин комсомолининг 60 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ зонал академия мусобақалари бўлиб ўтди. Республика Фанлар академияси спортчилари волейбол, баскетбол, теннис ва ГТО кўпкураши бўйича куч синашдилар. Зонал мусобақаларда Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон ва Ўзбекистон командалари куч синашди. Шуни айтиш керакки, майдон эгалари барча беллашувларда устунликларини намойиш этишди. Волейболчи ва баскетболчиларимиз команда ҳисобида биринчи бўлишди. Теннисчиларимиздан И. Шепелёв, В. Трашчаков, Р. Алмакаев ва бошқалар [illegible] мағлубиятга учратишди.

Ўзбекистон вакиллари умумкоманда ҳисобида биринчи бўлишиб, Бутуниттифоқ турнирида қатнашадиган бўлдилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР САВДО МИНИСТРЛИГИНИНГ
ТОШКЕНТ ҲУНАР-САВДО БИЛИМ ЮРТИ
1978—1979 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти баққоллик-кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ, сут маҳсулотлари, газламалар, тикув буюмлари, пойафзаллар, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик моллариниг юқори малакали сотувчи, кондитер кассирларини тайёрлайди.

ЎҚИШ МУДДАТИ 1 ЙИЛ.

Билим юртига Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган 15 дан 20 ёшгача (ҳамда Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтган 23 ёшгача) бўлган 8, 9, 10 синф ҳажмида маълумотлилар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

Билим юртини тугатганларга «кичик сотувчи», «сотувчи», «сотувчи-консультант», «сотувчи-контролёр-кассир» деган малака унвони берилади.

Ўқувчиларга 32 сўм стипендия берилади, етим қолган болаларга, ота-она қаровисиз қолган болаларга ва Улуғ Ватан урушининг I, II группа инвалидларининг болаларига 41 сўмдан стипендия берилади.

Бошқа шаҳарлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: Бош универмаг ва «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинларда ўтказилади.

Билим юртида ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома (асли), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, 286-формадаги медицина справкаси, 3х4 см. катталикдаги 3 дона фотосурат, халқ депутатлари совети шаҳар ижроия комитети савдо бўлимининг йўлланмаси (давлат савдо бўлимининг дирекциясидан йўлланма).

Билим юртининг адреси: Тошкент-173, Чилонзор массиви, Бобир кўчаси, 3-уй (4, 9, 19-трамвайларнинг «Чўпон ота», 13, 70-автобусларнинг «Медицина тез ёрдам касалхонаси» бекатлари). Телефон — 78-44-30.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Эрталабки гимнастика. 9.55 — Мультфильмлар. 10.10 — П. И. Чайковский. «Уйқудаги гўзал» балети. 12.50 — Ҳужжатли фильм. 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 16.05 — Скрипка ва оркестр ижроси учун концерт. 16.40 — Совет адабиётида коммунист образи. 17.30 — Сиз яратган боғ. 18.00 — Шеърларни ўқиб. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.05 — Жасоратнинг дала почтаси. 19.35 — Теннис. Таллиндан олиб кўрсатилади. 20.20 — Таваккалчилар стратегияси. Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия. 21.30 — Вақт. 22.10 — Дўстларимиз чеҳраси. 22.55 — Баскетбол бўйича СССР чемпионати. 23.30 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Қизиқарли учрашувлар. 12.00 — Шеърият мухлисларига. 12.30 — Ўқув курсатуви. 13.00 — «Ҳаётга қайтиш». Бадиий фильм. 2-серия. 18.00 — Ўйинчоқлар. 18.30 — Фан. 18.55 — Миллионлар университети. 19.15 — Ахборот. 19.30 — «Зангори экран» [illegible]. 20.00 — Ўзбекистон Давлат санъат музейи залларида. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Чорвадор. 21.30 — «Вақт». 22.10 — Чорвадор. 22.25 — «Юрак амри». Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «Энг секин юрар поезд». Бадиий фильм. 20.20 — Фильм-концерт. 20.50 — Янгиликлар.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги
РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ
Металлофурнитура заводида ишлаш учун мих ясовчи автоматларни созловчи мутахассислиги бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

18 дан 40 ёшгача бўлган эркаклар таклиф этилади.

Ўқиш муддати — 3 ой, ишлаб чиқариш стажига қўшилади. Ўқиш даврида 95 сўм миқдорида стипендия, иккинчи ойдан эса ишбай иш ҳақига 60 процент миқдорида қўшимча тўланади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, С. Раҳимов райони, Сағбон кўчаси, Олча проезди (38, 59, 76, 116-автобусларнинг «Магазин» бекати).

Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети Тошкент область партия комитети аъзоси, республиканинг кекса санъат устаси, СССР халқ артисти, [illegible] Давлат мукофоти ва Ўзбекистон ССР Ҳамза номли Давлат мукофоти лауреати Мунаррама ТУРГУНБОЕВАнинг вафот этганлиги [illegible] чуқур қайғу билан [illegible] марҳуманинг [illegible] чуқур таъзия изҳор этади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 32533; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; маданият — 325558; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.

Р. 02919. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64584. Д—2531.